

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานความคิดนำไปสู่กรอบในการทำวิจัยและเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาวิเคราะห์ อภิปรายผลการวิจัยโดยผู้วิจัยได้นำเสนอทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. การวิจัยในชั้นเรียน

- 1.1 ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน
- 1.2 ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน
- 1.3 รูปแบบของการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 1.4 กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน
- 1.5 การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้
- 1.6 คุณสมบัติของนักวิจัย
- 1.7 แนวคิดเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยของครู
- 1.8 ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน
- 1.9 ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการวิจัยในชั้นเรียน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 งานวิจัยในประเทศ
- 2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การวิจัยในชั้นเรียน

1.1 ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นรูปแบบของการวิจัยทางการศึกษารูปแบบหนึ่ง ก่อนที่จะกล่าวถึงความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงความหมายของการวิจัยและความหมายการวิจัยทางการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการวิจัยและการวิจัยทางการศึกษา ดังนี้

กรมวิชาการ (2543 : 5) ได้ให้ความหมายของการวิจัย คือ กระบวนการแสวงหาคำตอบหรือสืบค้นข้อความรู้ ความจริงในเรื่องต่าง ๆ โดยอาศัยกระบวนการที่เป็นระบบมีเหตุผล เชื่อถือได้ หรือที่เรียกว่าวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรง ผลการวิจัยจึงเป็น ข้อความรู้ ความจริงที่เชื่อถือได้

ชาญชัย อาจินสมจาร (2544 : 138) กล่าวว่า ถ้าจะมีคำถามที่จะต้องหาคำตอบ แสวงหาคำตอบด้วยการวิจัย การวิจัยจะช่วยให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นมา การวิจัยเป็นกระบวนการเดียวกันกับกระบวนการเรียนรู้และการวิจัยเป็นกระบวนการค้นหาความจริง (Fact - finding Process) การวิจัยจึงเป็นการค้นหา พัฒนาและการทำความเข้าใจในความรู้อย่างลึกซึ้ง โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์และการรวบรวมแนวความคิดข้อสมมติฐาน (Hypothesis)

วิเชียร เกตุสิงห์ (2541 : 1) กล่าวว่า การวิจัยจะประกอบด้วย 3 ส่วนที่สำคัญ คือ

1) ต้องมีวิธีการที่เชื่อถือได้และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เช่น วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method)

2) ต้องมีผลการวิจัยที่เป็นข้อค้นพบหรือความรู้ใหม่

3) ผลการวิจัยหรือสิ่งที่ค้นพบนั้นจะต้องถูกต้อง

บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ (2540 : 2) กล่าวว่า การวิจัยเป็นกระบวนการที่ค้นคว้าหาข้อเท็จจริงหรือค้นคว้าหาประสบการณ์ ตามธรรมชาติอย่างเป็นระบบระเบียบ และมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนเพื่อให้ได้ความรู้ความเชื่อถือ

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2539 : 5) กล่าวว่า การวิจัย หมายถึง กระบวนการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ หรือกระบวนการเสาะแสวงหาความรู้ เพื่อตอบปัญหาที่มีอยู่อย่างมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

วิญญา วิศาลาภรณ์ (2540 : 17) กล่าวว่า การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบเพื่อความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ เพื่อตอบปัญหาที่มีหรือเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ ด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้และเป็นที่ยอมรับกันในสาขาวิชานั้น ๆ

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 11) กล่าวว่า การวิจัย คือ การค้นหาความรู้ความจริงที่เชื่อถือได้โดยวิธีการที่มีระบบแบบแผนเชื่อถือได้ เพื่อนำความรู้ที่ได้นั้นไปสร้างกฎเกณฑ์ ทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อไว้ใช้อ้างอิงอธิบายปรากฏการณ์เฉพาะเรื่อง และปรากฏการณ์ทั่วไป และเป็นผลให้สามารถทำนายและควบคุมการเกิดปรากฏการณ์ต่างๆ ได้

ณรัตน์ ศรีวิหะ (2540 : 8) กล่าวว่า การวิจัย หมายถึง กระบวนการที่มีระบบแบบแผนและจุดมุ่งหมายที่แน่นอน โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการรวบรวมและวิเคราะห์ ข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงพัฒนาความรู้หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ

ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์ (2542 : 5) กล่าวว่า การวิจัยเป็นกระบวนการค้นหาข้อเท็จจริง หรือปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ด้วยวิธีการอย่างมีระบบแบบแผนและมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปได้ว่า การวิจัยเป็นการศึกษาค้นคว้าแสวงหาข้อเท็จจริงที่มีระบบแบบแผนตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์และมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายการวิจัยทางการศึกษา ดังนี้

ก๊าด (Good, 1973 : 322) กล่าวว่า การวิจัยทางการศึกษา หมายถึง การศึกษาและค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ทางด้านการศึกษาหรือศึกษาปัญหาทางด้านการศึกษา

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2534 : 25) กล่าวว่า การวิจัยทางการศึกษาเป็นการสืบค้นอย่างมีระบบเพื่อการค้นพบกฎหรือข้อความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรม เพื่อใช้ในการทำนายและควบคุมปรากฏการณ์ต่าง ๆ ภายใต้อสภาพการทางการศึกษา

วัลลภ กันทรพัญ์ (2531 : 1) กล่าวว่า การวิจัยทางการศึกษานั้น เป็นการแสวงหาความจริงด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งวัตถุประสงค์ กระบวนการและขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ จะไม่ใช่สามัญสำนึก ไม่ใช่การเดา ต้องมีข้อมูลหรือหลักฐานที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจ

สรุปได้ว่า การวิจัยทางการศึกษาเป็นการวิจัยที่เป็นระบบหรือใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาทางการศึกษาเพื่อให้ได้ผลผลิตมีประสิทธิภาพและเพื่อสร้างมาตรฐานสำหรับการปฏิบัติงาน การวิจัยทางการศึกษามีความจำเป็นต่อการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน อันเป็นที่ยอมรับสำหรับทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงานนำมาใช้ในการตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาในกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อเผชิญกับความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน การวิจัยทางการศึกษาจึงไม่ใช่การใช้สามัญสำนึกหรือการเดา

ที่กล่าวมานั้น เป็นความหมายของการวิจัยและการวิจัยทางการศึกษา เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นการวิจัยโดยนักวิจัยทางการศึกษา สำหรับการวิจัยในชั้นเรียนนั้นเป็นการวิจัยโดยครูเพื่อให้ครูเข้าใจผู้เรียนและพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องทำควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบที่ครูจะต้องใช้การบูรณาการความรู้ ทั้งทฤษฎีและวิธีการปฏิบัติในการคิดค้นวิธีสอน สื่อ หรือนวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อนำมาแก้ปัญหา ที่พบในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน (ยุทธนา ปฐมวราชติ. 2544 : 59) การวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญที่ครูจะต้องทำควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาการเรียนรู้อุจะต้องรู้จักความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่ครูผู้สอนในวิชานั้น ๆ ที่ทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนของคนมีการวางแผนอย่างเป็นระบบและนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอนของคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ขจิต ฝอยทอง. 2544 : 36) การวิจัยในชั้นเรียนเกิดจากความต้องการของครูผู้สอนที่จะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้อหรือนวัตกรรมการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาที่จะเกิดจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยที่คำนึงถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นสำคัญ โดยเน้นที่ผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายและมีเหตุผล การวิจัยที่ทำโดยครู ของครู เพื่อครู สำหรับครู เป็นการวิจัยที่ครูต้องตั้งปัญหาการจัดการเรียนการสอนออกมาและครูต้องแสวงหาข้อมูลเพื่อมาแก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้วยกระบวนการที่เชื่อถือได้ (อุทุมพร จามรมาน. 2542 : 18) ซึ่งสอดคล้องกับ ยุทธนา ปฐมวราชติ (2544 : 20) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ ร่องรอยของการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีระบบหรือเป็นกระบวนการแก้ไขปัญหาหรือแสวงหาคำตอบจากข้อสงสัยที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนรู้ของครูที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนอาจเป็นรายบุคคลเป็นกลุ่ม

การวิจัยในชั้นเรียนนั้นเป็นการแก้ปัญหาพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน โดยการนำเอาประสบการณ์ที่สอนมาทำวิจัยปัญหาที่จะนำมาทำการวิจัย คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนจากตัวของนักเรียนและตัวครูเอง เป็นปัญหาที่ไม่สามารถหาคำตอบได้ทันทีครูจะต้องนำปัญหานั้นมาดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการวิทยาศาสตร์ โดยการกำหนดปัญหาตั้งสมมติฐานทดลองเก็บข้อมูลเป็นระบบนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาคำตอบสรุปผลและนำผลที่ได้มาแก้ไขปัญหารับปรุงและพัฒนาจัดการเรียนการสอน (กรมสามัญศึกษา. 2541 : 9) แสดงว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สืบค้นความรู้ความจริงเป็นข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ นอกจากนั้น ประวิต เอราวรณ (2542 : 3) และผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล (2543 : 28) ได้กล่าว สอดคล้องกันว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการศึกษาค้นคว้าของครูซึ่งจัดว่าเป็นการปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนความรู้สึกระหนักในปัญหาและต้องการแก้ปัญหานั้นต้องเริ่มจากคนในหน่วยงานนั้นองค์กรณ์นั้น ไม่ใช่จากบุคคลภายนอก

ชัยพจน์ รักราม (2539 : 12) ให้ความหมายการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งสำรวจพบว่าสาเหตุของปัญหาการเรียนการสอนมาจากนักเรียนวิธีสอนสื่อการสอนและสภาพแวดล้อม การวิจัยในการเรียนจึงเป็นวิธีหนึ่งที่ครูสามารถดำเนินการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 200) ได้ให้คำนิยามของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่เรียกว่า Action Research คือ การวิจัยโดยครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการเอง เพื่อต้องการปรับปรุงหรือแก้ปัญหา การเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นหลักอันเป็นการศึกษาที่จะทำให้การเรียนการสอนได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องเป็นระบบส่งผลดีต่อนักเรียนซึ่งการศึกษาวิจัยเช่นนี้จะป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะส่งผลให้อาชีพครูเป็นมืออาชีพ อย่างแท้จริง

กรมวิชาการ (2542 : 37) ให้คำนิยามไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนคือ ขบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบ จุดเน้นของการวิจัยในชั้นเรียนคือ การแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการวิจัยใน ชั้นเรียนเป็นการศึกษาและวิจัยควบคู่กับการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหา และหรือพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองและเพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นต่อไป สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่ครูศึกษาหาความรู้ความจริงเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยพัฒนาเทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมขึ้นมาใช้อย่างเป็นระบบและนำผลมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองและเผยแพร่ให้ประโยชน์ต่อผู้อื่น การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญไม่เฉพาะ มีต่อครูผู้สอนในการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง แต่มีความสำคัญต่อผู้เรียนด้วยหากได้มีการนำเอาผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ทำให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความต้องการ ความถนัด ความสนใจและให้เต็มตามศักยภาพ การที่ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจมีความสามารถและมีพื้นฐานที่ดีในการทำวิจัยทำให้ผู้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสามารถทำให้กระบวนการทำวิจัยไปสู่ ผู้เรียนได้ด้วยในการทำกิจกรรมต่างๆ กล่าวคือให้นักเรียนมีการวางแผนทำงานหรือกิจกรรม ปฏิบัติได้จริงทั้งผู้สอนและ ผู้เรียนสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนโดยผู้สอนทำการวิจัยในชั้นเรียนได้จริง ตามขั้นตอนส่วน ผู้เรียนสามารถประยุกต์ขั้นตอนการวิจัยมาใช้ทำกิจกรรมผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจมีประสบการณ์เพื่อจะได้ถ่ายทอดเทคนิคกระบวนการวิจัยไปสู่ผู้เรียนได้อย่าง มีประสิทธิภาพไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดและการวิจัยในชั้นเรียนเกิดจาก ความต้องการของครูผู้สอนที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลง

กิจกรรมที่จัดการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อจะแก้ปัญหาที่จะเกิดจากระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน การวิจัยในชั้นเรียนมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียนจะเป็นเครื่องยืนยันว่าครูที่สอนจะมุ่งเน้นผู้เรียนให้รู้จักคิดและสร้างองค์ความรู้ใหม่เกิดขึ้นมาเพราะ ผลผลิตที่มาจากการวิจัยจะดูได้จากชิ้นงานที่เป็นสื่อการเรียนการสอนและที่ตัวผู้เรียนในที่สุด (ชัยพจน์ รักราม. 2543 : 13) การวิจัยในชั้นเรียนนั้นมีประโยชน์และสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นการวิจัยโดยครูและ หน้าที่ของครูก็คือการสอน จุดหมายของการสอนต้องการให้มีประสิทธิภาพ ถ้ารู้จักนำการวิจัยมาใช้ในชั้นเรียนก็จะเกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

กมล สุคประเสริฐ (2528 : 1 - 4) กล่าวว่า เราจะพยายามชี้แนะช่องทางจะ ให้ไปถึงครูผู้ปฏิบัติว่าเขาสามารถที่จะนำผลการวิจัยเก็บผลงานต่าง ๆ ของเขาไว้วันหนึ่งในอนาคตเขาจะเป็นครูชั้นเยี่ยม ครูที่ทำงานด้วยผลงานการวิจัยและมีผลงานการวิจัยว่าได้แก้ปัญหาแตกต่าง ๆ อย่างไร ได้สามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ๆในการศึกษาและทำให้ลูกศิษย์ของตนก้าวหน้าทางที่ควร การวิจัยนี้ไม่จำเป็นต้องวางโครงการใหญ่โตเพื่อจะวิจัยหรือแก้ปัญหา ระดับสูงในระดับกรมกระทรวงเท่านั้น ปัญหาในห้องเรียนของเราปัญหาที่เราสอนนักเรียนทุก ๆ วันและปัญหาเฉพาะกิจเฉพาะอย่างเราจะต้องมีการศึกษาวิจัยว่าปัญหานั้นเกิดขึ้นอย่างไร และจะแก้อย่างไรงานสอนใน โรงเรียนก็มีเรื่องที่จะศึกษา วิเคราะห์วิจัยมากเหลือเกินถ้าเราเอาหลักการวิจัยไปใช้ในห้องเรียนเราก็ได้ผลงานอย่างน้อย ก็ทำให้การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนดีขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นวิชาอะไร กิจกรรมอย่างไรที่ปฏิบัติ เราใช้หลักการวิทยาศาสตร์ในการวิเคราะห์มาพัฒนาแล้วก็จะทำให้งานนั้นดำเนินไปอย่างมี ประสิทธิภาพ (วิเวก ปางพุดพิงษ์. 2529 : 1-8)

การวิจัยในชั้นเรียนนั้นนอกจากจะมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนแล้วยังจะนำผลการวิจัยจัดทำหลักสูตรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้สามารถเลือกใช้วิธีการประเมินผลได้อย่างแม่นยำรวมทั้งผลการวิจัยยังมีประโยชน์ต่อการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (โอภาส ศรีปัญญา. 2529 : 5) นอกจากนี้จะช่วยให้ครูในการจัดการเรียนการสอนเลือกวิธีสอนได้เหมาะสมยังปรับปรุงการเรียนการสอนรู้สาเหตุของเด็กและครูได้พัฒนาวิชาการด้วย (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2536 : 1-6) การวิจัยในชั้นเรียน เกี่ยวข้องกับครูโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับชัยพจน์ รักราม (2539 : 2-17) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นประโยชน์กับครูในแง่ที่เป็นการสืบค้นปัญหาโดยครูผู้สอนดำเนินการพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหานั้นคือ “ครูค้น ครูคิดและครูแก้ปัญหานักเรียนในชั้นเรียนได้”

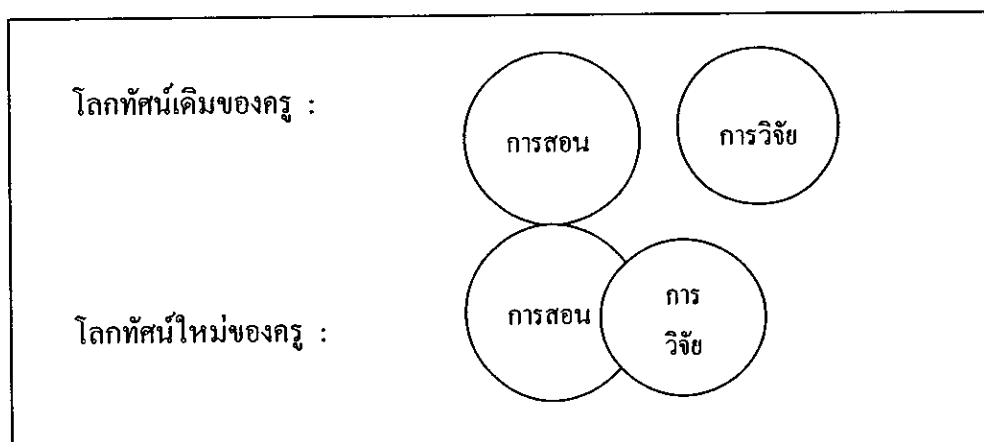
จะเห็นได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนนั้นมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน สามารถนำผลการวิจัยในชั้นเรียนจากการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ นำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ ตามสภาพจริงมีประโยชน์ทั้งต่อครูผู้สอนโดยตรง ทั้งใช้ในการเรียนการสอนและเพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการและสำหรับนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ความแตกต่างของนักเรียน นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ต่อการบริหารงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ประโยชน์การวิจัยในชั้นเรียนที่สำคัญมีดังนี้

- 1) ใช้แก้ปัญหา พัฒนาผลสัมฤทธิ์และเจตคติ
- 2) ใช้แก้ปัญหาคารขาดแคลนสื่อ นวัตกรรม
- 3) ใช้แก้ปัญหาคารขาดแคลนบุคลากรผู้สอน
- 4) ใช้ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน
- 5) ใช้ปรับปรุง พัฒนาและขยายผลการดำเนินงาน
- 6) ใช้ในการวางแผนดำเนินงานหรือกำหนดนโยบายต่าง ๆ ของโรงเรียน
- 7) ใช้ในการนำผลการวิจัยไปใช้เป็นผลงาน ทางวิชาการเพื่อขอตำแหน่ง

ตำแหน่งให้สูงขึ้น

1.2. ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ประการหนึ่งว่า ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้งนี้ต้องส่งเสริมให้ผู้สอนจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนไปพร้อมกันจากแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ ต่างๆทั้งใน โรงเรียนและที่ประชุมตามแนวทางนี้ครูจะมีเสรีภาพในการจัดการเรียนการสอนได้มากขึ้นขณะเดียวกันถูกคาดหวังให้เปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนหนังสือมาเป็นครูผู้สอนวิธีการเรียนรู้และทักษะในการแสวงหาความรู้ซึ่งการที่จะทำบทบาทใหม่นี้ได้ครูจำเป็นต้องปฏิรูปมโนทัศน์ในเรื่องวิธีการเรียนรู้ของตนเองเสียก่อน โดยการผสมผสานบทบาทของครูในสองสถานะ กล่าวคือ (1) ครูในฐานะผู้ปฏิบัติการสอนซึ่งเป็นบทบาทหลักและ (2) ครูในฐานะนักวิจัยในเชิงปฏิบัติการซึ่งเป็นบทบาทเสริม โดยนัยนี้โลกของการสอนและโลกของการวิจัยจะไม่ใช่อะไรที่แปลกแยกออกจากกัน สำหรับครูดังที่เคยเป็นหากแต่จะผสมเข้าหากันมากขึ้น (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล. 2543 : 12)



แผนภูมิที่ 2 ครูกับบทบาทการวิจัย

ที่มา: สุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม (2540 : 24)

การทำวิจัยในชั้นเรียนนั้นจะช่วยให้ครูมีวิถีชีวิตของการทำงานอย่างเป็นระบบ เห็นภาพของงานตลอดแนวมีการตัดสินใจที่มีคุณภาพ เพราะจะมองเห็นทางเลือกต่าง ๆ ได้ กว้างขวางและลึกซึ้งขึ้น แล้วจะตัดสินใจเลือกทางเลือกนั้นอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ ครู นักวิจัยจะมีโอกาสมากขึ้นในการคิดใคร่ครวญเกี่ยวกับเหตุผลของการปฏิบัติงานและครูสามารถ บอกได้ว่า งานการจัดการเรียนการสอนที่ปฏิบัตินั้นได้ผลหรือไม่ เพราะอะไรนอกจากนี้ครูที่ ใช้ในกระบวนการวิจัยในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนนี้จะสามารถ ควบคุม กำกับ และพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง ได้เป็นอย่างดี เพราะการทำงานและผลการทำงา นั้น ล้วนมีความหมายและคุณค่าสำหรับครู ในการพัฒนานักเรียน จะช่วยให้ครูบ่งชี้ที่เป็นรูปธรรม ของผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูอันจะนำมาซึ่งความรู้ในงานและความปิติสุขในการ ปฏิบัติงานที่ถูกต้องของครู เป็นที่คาดหวังว่าเมื่อครูผู้สอนได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนควบคู่ไปกับการ ปฏิบัติงานการสอนอย่างเหมาะสมแล้วจะเกิดผลดีต่อวงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและวิชาชีพครูอย่างน้อย 3 ประการคือ

- 1) นักเรียนจะมีการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 2) วงวิชาการศึกษามีข้อความรู้หรือนวัตกรรมทางการจัดการเรียนการสอน ที่เป็นจริงเกิดมากขึ้นอันจะเป็นประโยชน์ต่อครูและเพื่อนครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เป็นอย่างมาก
- 3) วิถีชีวิตของครู หรือวัฒนธรรมในการทำงานของครูจะพัฒนาไปสู่ความ เป็นครู “มืออาชีพ” (Professional teacher) มากขึ้นทั้งนี้เพราะครูนักวิจัย จะมีคุณสมบัติของการ

เป็นผู้แสวงหาความรู้หรือผู้เรียนในศาสตร์แห่งการสอนอย่างต่อเนื่องและมีชีวิตชีวาจนในที่สุดจะเป็น ผู้มีความรู้ ความเข้าใจที่กว้างขวาง และลึกซึ้งในศาสตร์และศิลป์ของการสอน เป็นครูที่มีความรู้ความสามารถในการสอน สามารถที่จะสอนนักเรียนในการพัฒนาก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ในหลายบริบทหรือที่เรียกว่าเป็นครูรอบรู้หรือครูปรมาจารย์ (Master teacher) ซึ่งถ้ามีปริมาณครูนักวิจัยมากขึ้นจะช่วยในการพัฒนาวิชาชีพครูเป็นไปอย่างสร้างสรรค์และมั่นคง (สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. 2540 : 24)

กรมวิชาการ (2542 : 3) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยใน ชั้นเรียนเกิดจากแนวคิดพื้นฐานคือ การบูรณาการวิธีการปฏิบัติงานกับการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติโดยมีความสำคัญ ดังนี้

- 1) เป็นการพัฒนาหลักสูตรและการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนด้วยการวิจัยเป็นการพัฒนาวิชาชีพของครู
- 2) เป็นการแสดงความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ

3) เป็นการส่งเสริม สนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษาครรักษ์ กิรมย์รักษ์ (2544 : 5) ได้สรุปความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ ดังนี้

- 1) เป็นเครื่องมือสำคัญของครูในการพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นครูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ เพราะการวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูเป็นนักแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ วิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งจะช่วยให้ครูมีความรู้อย่างกว้างขวางและลุ่มลึก ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์และเป็นระบบ

2) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้งานของครูมีลักษณะเป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวก้าวไปข้างหน้าไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ เกิดนวัตกรรมที่ทันสมัย นำมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่ทันต่อเวลาที่

3) เป็นเครื่องมือสำคัญที่จรรโลงวิชาชีพครูให้มีความเข้มแข็งเพราะผลจากการวิจัยในชั้นเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จในการทำงานของครูได้อย่างเป็นรูปธรรม นั่นก็คือ การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามที่ครูต้องการ และเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมทั้งตัวครูและผู้เรียน

สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญต่อครูในการพัฒนาการเรียนการสอนให้นักเรียนมีคุณภาพบรรลุจุดหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 รูปแบบของการทำวิจัยในชั้นเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียน คือ การวิจัยประเภทหนึ่งที่คุณครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการควบคุมไปกับการเรียนการสอนปกติในชั้นเรียน เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วนำผลที่ได้ไปพัฒนาการเรียนการสอนหรือใช้ในการแก้ปัญหาการสอนของคุณครูลดจนการเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นบางครั้งนิยมเรียกว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ครูจึงควรทำการวิจัยในชั้นเรียนตามรูปแบบและเนื้อหาที่ครูต้องการ โดยไม่จำเป็นว่ารูปแบบของการวิจัยของคุณครูนั้นจะเหมือนกับรายงานการวิจัยโดยทั่วไปหรือวิทยานิพนธ์หรือไม่ก็ตาม (นภคกุล เจนอักษร. 2544 : 20) ซึ่งสอดคล้องกับ ชีระชัย ปุณณโชติ (2532 : 6) กล่าวว่ารูปแบบของการวิจัยในโรงเรียนหรือใน ชั้นเรียนเป็นการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) การวิจัยปฏิบัติการจะเป็นการวิจัยเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาลเฉพาะหน้า เป็นครั้งๆ ไป ผลของการวิจัยใช้ได้เฉพาะกลุ่มที่ทำการศึกษาเท่านั้นและจะนำไปอ้างอิงกลุ่มอื่นไม่ได้เพราะมองขอบเขตในวงจำกัดเป็นการวิจัยปัญหาของเด็กในชั้นเรียนของตนเอง เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนเฉพาะชั้นในแง่ของกระบวนการหรือวิธีการวิจัย นิยมใช้วิธีการสำรวจหรือทดลองหรือการศึกษาเฉพาะกรณีแล้วแต่ลักษณะของปัญหาที่จะต้องการศึกษา นอกจากนั้นถ้าจะพิจารณาลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการ หรือรูปแบบเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

วัลลภ กันทรพิชัย (2534 : 113) ได้จำแนกรูปแบบของการทำวิจัยในโรงเรียน ออกเป็น 5 รูปแบบ คือ

1) การวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการวิจัยเพื่อหาคำตอบไม่ได้กำหนดกฎเกณฑ์อะไรมากมาย เป็นการสำรวจประเด็นที่อยากรู้แล้วจะออกแบบไปหาคำตอบ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า เป็นการศึกษาลักษณะความเป็นจริงตามสภาพในเรื่องต่าง ๆ เพื่อมุ่งรวบรวมข้อมูลและรายงานในลักษณะที่อยู่ในสภาพนั้นๆ สำรวจทัศนคติของนักเรียนสำรวจอาชีพผู้ปกครองสำรวจโรงเรียน สำรวจชุมชนและสำรวจปัญหาการเรียนการสอน

2) การวิจัยหาความสัมพันธ์นั้น เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ตั้งแต่สองตัวขึ้นไป เช่น ศึกษาวิธีสอนของคุณครูกับผลการเรียนของนักเรียนหรือศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนกับเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน เป็นต้น

3) การวิจัยเปรียบเทียบ มีลักษณะคล้ายคลึงกับสองแบบแรกในช่วงสถิติ นั้นการวิจัยเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ เป็นการแสดงว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัวสัมพันธ์กันหรือ

ไม่มีอิทธิพลต่อกันหรือไม่ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการศึกษาเหตุและผลทางการศึกษาในกรณีที่ไม่สามารถศึกษาด้วยการทดลอง เช่น การศึกษาว่าอะไร เป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนตกซ้ำชั้น การศึกษาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนทะเลาะวิวาทกัน เป็นต้น

4) การวิจัยทดลอง เป็นวิธีการวิจัยทดลองแบบหนูตะเภา โดยการกำหนดควบคุมกลุ่มทดลอง การวิจัยแบบนี้ทางสังคมศาสตร์จะมีจุดอ่อนมากเกี่ยวกับการควบคุมตัวแปร เพราะว่ามันมนุษย์ไม่เหมือนสัตว์อื่นๆ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า ผู้วิจัยสามารถกำหนดค่าต่างๆ ของตัวแปรอิสระได้ตามต้องการแล้วศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับตัวแปรตาม ซึ่งสอดคล้องกับ (ธีระชัย ปุรุณโชติ. 2532 : 5) ได้ให้ความเห็นว่าการวิจัยแบบทดลองมี 2 ประเภท คือ แบบทดลองในสนามและแบบการทดลองในสภาพธรรมชาติ เช่น ทดลองกับนักเรียนอยู่ในห้องเรียนและทดลองในห้องปฏิบัติการ ซึ่งสามารถจะจัดและสามารถจะควบคุมตัวแปรต่างๆ ได้ตามที่ความต้องการ การทำวิจัยแบบทดลองตัวแปรวิจัยเป็นผู้เปลี่ยนค่า เรียกว่าตัวแปรอิสระ ส่วนตัวแปรอื่นๆ ที่อาจจะให้ตัวแปรตามมีค่าเปลี่ยนแปลงได้แต่ผู้วิจัยควบคุมไม่ให้มีค่าเปลี่ยนแปลงเรียกว่าตัวแปรควบคุม

5) การวิจัยเชิงทดลองและพัฒนาเป็นการวิจัยที่ใช้เด็กกลุ่มเดียวไม่ต้องไปเปรียบเทียบวิธีสอนแบบดั้งเดิมหรือวิธีสอนแบบใหม่ คิดวิธีสอนแบบใหม่มาแล้วพัฒนาวิธีสอนแบบใหม่และสอนเสร็จแล้วดูความเข้าใจ ดูพื้นฐานปัญหา เอามาปรับปรุงใหม่ สอนเด็กกลุ่มเดิมในบทเรียนต่อไปประยุกต์ไปเรื่อย ๆ วัลลภ กันทรพย (2534 : 113) ได้กล่าวอีกว่า การวิจัยทดลองและพัฒนาว่า ถ้าครูได้นำไปใช้ในโรงเรียนแล้วศึกษาหลักการ วิธีการให้คีก็จะเป็นการพัฒนาสื่อและพัฒนาวัสดุอุปกรณ์การสอนพัฒนากิจกรรมการสอนนับเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับการวิจัยพัฒนาการเรียน การสอนมากที่สุดและได้กล่าวสรุปว่า การวิจัยที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากที่สุดคือ การวิจัยโดยผู้วิจัยทำการสอนเอง นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2544 : 6) ได้แบ่งประเภทการวิจัยตามระดับการควบคุมได้และการแบ่งตามลักษณะข้อมูลที่ใช้เป็นการแบ่งที่ง่ายต่อความเข้าใจสำหรับ ผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

(1) ประเภทของการวิจัยที่แบ่งตามลักษณะควบคุมได้ คือ

- การวิจัยเชิงทดลอง
- การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
- การวิจัยเชิงสำรวจ
- การวิจัยเอกสาร
- การวิจัยสนาม
- การศึกษาเฉพาะรายกรณี

(2) ประเภทของการวิจัยแบ่งตามลักษณะข้อมูลที่ใช้ คือ

- การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) หมายถึง การศึกษาและวิเคราะห์ด้วย ข้อมูลเชิงตัวเลขหรือสถิติการวิจัยในลักษณะนี้จะต้องแปลงสิ่งที่ต้องการวัดให้เป็นพฤติกรรมที่สามารถนำไปวิเคราะห์ คำนวณค่าทางสถิติในลักษณะต่าง ๆ ได้

- การวิจัยเชิงคุณภาพหรือเชิงคุณลักษณะ (Qualitative Research) หมายถึง วิธีการศึกษาปรากฏการณ์ต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริง เพื่อให้เกิดความรู้ เกิดความเข้าใจในปรากฏการณ์นั้น ๆ อย่างละเอียด

สำหรับการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีสถานศึกษาเป็นแหล่งข้อมูลโดยตรงมีข้อมูลและระบบสารสนเทศในสถานศึกษาอยู่แล้วควรจะเน้นประเภทงานวิจัยที่แบ่งตามลักษณะของข้อมูลที่ใช้ คือ การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณลักษณะ ซึ่งในปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะเป็น การวิจัยแบบผสมผสาน กล่าวคือมีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณลักษณะและมีการยอมรับว่าการวิจัยเชิงปริมาณที่มักจะเป็นการวิจัยระดับมหาคณนั้น ถ้าหากมีการวิจัยเชิงคุณลักษณะในระดับจุลภาค ซึ่งเป็นการศึกษาในแนวลึกเข้าประกอบแล้วจะได้ผลการวิจัยหรือข้อค้นพบที่สมบูรณ์เพราะการวิจัยทั้ง 2 ลักษณะจะช่วยส่งเสริมซึ่งกันและกัน การวิจัยเรื่องใดและจะใช้วิธีการในลักษณะใดมากกว่ากันขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหาของการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดวิธีการวิจัยที่เหมาะสม

สุวิมล ว่องวานิช (2544 : 17) ได้นำเสนอรูปแบบการทำวิจัยปฏิบัติการดังนี้

1) รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ (Formal Research)

(1) การวิจัยแบบเป็นทางการ (Formal Research) เป็นงานวิจัยที่มีแบบแผนการวิจัยอย่างเคร่งครัด มีลักษณะการดำเนินงานและการนำเสนอเหมือนงานวิจัยเชิงวิชาการ (Academic Research) ของนักวิจัยมืออาชีพ มีการออกแบบการวิจัยที่รัดกุม เพื่อให้ตอบคำถามได้ชัดเจนและมีรูปแบบการนำเสนอรายงานผลการวิจัยที่กำหนดชัดเจน ส่วนใหญ่จะจำแนกเนื้อหาสาระออกเป็น 5 บท

(2) การวิจัยแบบไม่เป็นทางการ (Informal Research) เป็นงานวิจัยที่ไม่ยึดแบบการวิจัยอย่างเคร่งครัดเหมือนงานวิจัยเชิงวิชาการ มุ่งเน้นตอบคำถามการวิจัยแบบเป็นทางการ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยก็พยายามใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วจากการเรียนการสอนตามปกติ การนำเสนอผลการวิจัยครอบคลุมเพียงประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอ งานวิจัยแบบนี้ บางครั้งพบว่ามีรายงานเพียง 1 – 2 หน้า

ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2537 : 11) ได้เสนอกรอบแสดงลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการศึกษา (Action Research in Education) ไว้ดังนี้

1) เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วมและการร่วมมือ (Participation and Collaboration) เป็นการทำงานเป็นกลุ่ม ผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีส่วนร่วมและมีบทบาทเท่าเทียมกัน ในทุกระบวนการของการวิจัย ทั้งการเสนอความคิดเห็นเชิงทฤษฎีและการปฏิบัติ ตลอดจนการวางนโยบายการวิจัย

2) เน้นการปฏิบัติการ (Action Orientation) การวิจัยชนิดนี้ใช้การปฏิบัติ เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเกิดศึกษาผลของการปฏิบัติเพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนา

จะเห็นได้ว่า รูปแบบและลักษณะของงานวิจัยในชั้นเรียนจะเป็นลักษณะเกี่ยวกับ หลักสูตรการเรียนการสอนและการวัดผลประเมิน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การคิดค้น วิธีแก้ปัญหานวัตกรรมใหม่ๆซึ่งอาจจะใช้รูปแบบการวิจัยได้ที่หลากหลายขึ้นอยู่กับลักษณะของ ปัญหาที่จะนำมาทำการวิจัย ซึ่งอาจจะใช้รูปแบบการวิจัยการสำรวจความสัมพันธ์หรือการ เปรียบเทียบ หรือการทดลองหรือการวิจัยทดลองและเชิงพัฒนา ซึ่งจะไม่มีรูปแบบใดที่ดีที่สุด และไม่มีรูปแบบที่ตายตัวสำหรับการวิจัยในชั้นเรียนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ การวิจัยในชั้นเรียน คือ การวิจัยประเภทหนึ่งที่ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการควบคู่ไปกับการเรียน การสอนปกติในชั้นเรียน เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วนำผลที่ได้ไปพัฒนา การเรียน การสอนหรือใช้ในการแก้ปัญหาการสอนของครู ตลอดจนการเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์แก่ ผู้อื่นบางครั้งนิยมเรียกว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ครูจึงควรทำการวิจัยในชั้นเรียน ตามรูปแบบและเนื้อหาที่ครูต้องการ โดยจะไม่จำเป็นว่ารูปแบบของการวิจัยของครูจะเหมือนกับ รายงานการวิจัยโดยทั่วไปหรือวิทยานิพนธ์หรือไม่ก็ตาม (นภคกุล เจนอักษร. 2544 : 20)

1.4 กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนหรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นกระบวนการที่ดำเนินการ ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จใน การเรียน มีความสุขสนุกอยู่กับการเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและสามารถ นำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต ครูผู้สอนก็สามารถนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมา ขจัดปัญหาหรืออุปสรรค ที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้กระบวนการวิจัยใน ชั้นเรียนนั้นเป็น การวิจัยที่มีลักษณะเป็นวงจรซึ่งแต่ละวงจรจะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

- เกิดขึ้น
- 1) **ขั้นวางแผน** หมายถึง การวิเคราะห์ปัญหาและวางแผนแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น
 - 2) **ขั้นปฏิบัติ** หมายถึง การใช้กลวิธีที่ได้จากการวางแผนลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญห
 - 3) **ขั้นประเมินผล** หมายถึง การประเมินผลจากการกระทำหรือการปฏิบัติโดยใช้วิธีการเทคนิคต่าง ๆ ที่เหมาะสม

4) **ขั้นสะท้อนผลย้อนกลับ** หมายถึง การสะท้อนผลการประเมินกระบวนการต่าง ๆ ของการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อจะนำไปสู่การกำหนดปัญหาใหม่ (ซึ่งอาจมีมากกว่า 1 ปัญหา) การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการวิจัยแบบต่อเนื่อง เพื่อใช้ในการแก้ปัญหที่เกิดขึ้นเฉพาะเรื่องนั้นในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานนั้นเกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (อริยญา สุธาลีโนบล. 2544 : 68) ซึ่งสอดคล้องกับประวัติ เอรารวรรณ์ (2542 : 5) กล่าวว่า กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ คือ เริ่มจากการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานว่ามีปัญหาอะไรบ้าง วางแผนเพื่อแก้ไขปัญห ลงมือปฏิบัติตามแผนแล้วสะท้อนผลการปฏิบัติเพื่อการเริ่มต้นใหม่ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

(1) การสำรวจสภาพการปฏิบัติงาน (Reconnaissance) เป็นขั้นตอนของการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานของครูว่าได้มีปัญหาอะไรบ้างและจะสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขสภาพการปฏิบัติงานในส่วนใดได้บ้างแล้วซึ่งครูจะสามารถสำรวจได้จากกิจกรรมการเรียนการสอน พฤติกรรมนักเรียน สภาพแวดล้อมและบริบทต่างๆ ของโรงเรียน การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าว จะนำไปสู่การเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจนและจะสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยได้

(2) การวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนสำหรับการกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดวิธีการ และวางแผนเพื่อลงมือปฏิบัติ (Action) ในการค้นหาคำตอบหรือพัฒนานวัตกรรมและการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสภาพการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหา

(3) การลงมือปฏิบัติ (Action) เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้

(4) การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) หลังจากที่มีการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาตามแผนจนปรากฏผลแล้วนักวิจัยต้องมีการสะท้อนผลการปฏิบัติว่ามีสิ่งใดที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาไปบ้าง เพื่อสรุปผลและวางแผนปรับปรุงใหม่หรือแก้ปัญหใหม่ต่อไป

ศ. วาสนา ประवालพฤษ์ (2535 : 21 – 22) ได้กล่าวไว้ว่า การวิจัยปฏิบัติการกลุ่ม และสมาชิกจะต้องปฏิบัติ ดังนี้

- 1) พัฒนาแผนการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วให้ดีขึ้น
- 2) ปฏิบัติการตามแผน (นำแผนไปใช้ปฏิบัติ)
- 3) สังเกตผลการปฏิบัติ
- 4) สะท้อนผลของการปฏิบัติให้เป็นพื้นฐานของการวางแผนงานต่อไป

อย่างต่อเนื่องตลอดวงจร

ในการปฏิบัติงานต่างๆ ไป อาจจะไม่ปฏิบัติเช่นนี้เสมอไปแต่จะมีส่วนต่างๆ เหล่านี้เกิดขึ้นในระดับหนึ่ง ซึ่งในการวิจัยปฏิบัติการจะต้องประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกตและการสะท้อนผล อย่างรอบคอบเป็นระบบ และเข้มงวดควอดขันในการดำเนินงานมากกว่าปฏิบัติงานประจำวัน โดยนำความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนั้นที่หมุนไปในกระบวนการเหล่านี้มาใช้เป็นเสมือนแหล่งให้เกิดการปรับปรุงและแหล่งความรู้ นักวิจัยปฏิบัติการจะต้องดำเนินกิจกรรม ทั้งสี่นี้ด้วยความร่วมมือกันในระหว่างกลุ่มตลอดกิจกรรมของการวิจัย

กระบวนการและขั้นตอนในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีลักษณะเช่นเดียวกับ กระบวนการและขั้นตอนของการวิจัยทางการศึกษามีบางส่วนที่แตกต่างกัน วิรัช วรรณรัตน์ (2537 : 44-49) กล่าวว่า ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนมีดังนี้

- 1) กำหนดปัญหา วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ค้นหาสาเหตุของประเด็นปัญหาแล้วกำหนดประเด็นหรือเรื่องที่จะทำการศึกษาค้นคว้า
- 2) นิยามปัญหา เมื่อทราบสาเหตุหรือที่มาของปัญหาแล้วและสามารถกำหนดประเด็นปัญหาเป็นชื่อเรื่องได้แล้ว จะต้องทำความเข้าใจในประเด็นปัญหาหรือเรื่องที่จะทำการศึกษาค้นคว้าโดยศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องก่อน หลังจากนั้นทำการกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า กำหนดสมมติฐาน กำหนดความสำคัญในการศึกษาค้นคว้าขอบเขตการศึกษาค้นคว้าในส่วนสาระเนื้อหา จำนวนตัวอย่าง จำนวนตัวแปร พร้อมกับให้นิยามศัพท์ตัวแปร ในส่วนตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ตลอดจนตัวแปรที่เกี่ยวข้องบางตัว

3) การรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ซึ่งจะต้องกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ การสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การเลือกแบบการวิจัย โดยเฉพาะการทดลองจะใช้กลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่ม มีกลุ่มควบคุมที่ใช้ในการเปรียบเทียบหรือไม่ เมื่อดำเนินการในส่วนกลุ่มตัวอย่างและเครื่องมือเสร็จก็จะดำเนินการจัดกระทำทดลองหรือเก็บข้อมูลตามแผนและระยะเวลาที่กำหนด

4) การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลจากการกระทำหรือทดลองแล้วจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์โดยค่าสถิติช่วยในการแปลผลและสรุปผลตามจุดมุ่งหมายหรือสมมุติฐานที่กำหนด

5) สรุปและรายงานผลหลังจากได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วจะต้องนำเสนอข้อมูลและสรุปข้อค้นพบตามข้อมูลที่ปรากฏ พร้อมการอภิปรายและเสนอแนะเกี่ยวกับข้อค้นพบนั้นแล้วนำเสนอผลงานทั้งหมด โดยการเขียนรายงานตามหัวข้อและรูปแบบที่แต่ละสถาบันหรือหน่วยงานกำหนดไว้

กรมวิชาการ (2531 : 5) ได้กำหนดกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนไว้ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็น 6 ขั้นตอน คือ

1. การเลือกและกำหนดปัญหาก่อนที่จะกำหนดปัญหา ครูที่จะทำการวิจัยนั้นควรจะสำรวจปัญหาจากแหล่งต่อไปนี้

1) ประสบการณ์ในการสอนในชีวิตประจำวันของผู้วิจัยเองหรือจากการสังเกตสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว เช่น ถ้าครูมีปัญหาในการสอนว่านักเรียน 7 ใน 10 คน มีผลการเรียนอ่อนทุกวิชาจากครอบครัวที่ยากจน ครูอาจจะตั้งปัญหาในการทำวิจัยว่าสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นสาเหตุของการเรียนอ่อนของนักเรียนหรือไม่

2) หนังสือหรือวารสารที่เกี่ยวกับการวิจัยที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดทำขึ้นจะเป็น การช่วยเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องทฤษฎีและแนวคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษาและผลการวิจัยสาขา ต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้วิจัยได้รู้ว่า สาขาใดมีผู้วิจัยมากน้อยเพียงใดซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเลือกและกำหนดปัญหาได้

3) ข้อเสนอแนะของงานวิจัยที่ทำมาแล้ว โดยทั่วไปงานวิจัยทุกเรื่องจะมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป เมื่อสำรวจปัญหาจากแหล่งต่าง ๆ แล้วครูผู้ทำการวิจัยควรจะกำหนดขั้นตอนดังนี้

(1) รวบรวมปัญหาที่พบทั้งหมด

(2) ลำดับความสำคัญของปัญหา

(3) เลือกปัญหาที่สำคัญที่สุดเพียง 1 ปัญหา

(4) นำปัญหาที่เลือกมาตั้งหัวข้อในการทำวิจัยในการพิจารณาเลือก

ปัญหาที่จะวิจัย มีข้อเสนอแนะดังนี้ เป็นเรื่องที่จะได้รับความรู้ใหม่ ไม่เคยมีทำวิจัยเรื่องนี้มาก่อนเป็นปัญหาที่ ผู้วิจัยสนใจอย่างแท้จริงและเหมาะสมกับความสามารถของผู้วิจัยเป็นปัญหาที่เหมาะสมกับกำลังเงิน เวลา และจะได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารเป็นปัญหาเร่งด่วนที่จะ

ต้องแก้ไขซึ่งสอดคล้องกับญาติ ทองพลับ (2529 :10-14) กล่าวว่า แหล่งของปัญหานั้น อาจ นำมาจากประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน การอ่านหนังสือหรือวารสารข้อเสนอแนะ หรือผลงานวิจัย บทความวิทยานิพนธ์หรือรายงานการวิจัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สนใจ จะศึกษาและจากปัญหาของผู้อื่นประเภทของปัญหาสำหรับการวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ วิธีสอน วิธีการเรียนรู้ กระบวนการประเมินผล เจตคติและค่านิยมการฝึกอบรมส่วนบุคคลเพื่อพัฒนา การจัดการและความคุมและการบริหาร

2. การตั้งสมมุติฐานและการกำหนดตัวแปรในการวิจัยทางการศึกษา การตั้งสมมุติฐานเป็นการคาดคะเนคำตอบที่ครอบคลุมถึงตัวแปรที่ต้องศึกษาแต่การตั้งสมมุติฐาน อาจจะไม่จำเป็นในการทำวิจัยในชั้นเรียนในบางเรื่อง ซึ่งเป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพเมื่อได้ตัวแปร ที่ต้องการทำการวิจัยแล้วก็นำมาตั้งสมมุติฐาน ซึ่งเป็นการคาดคะเนคำตอบเบื้องต้น เช่น ทักษะ การอ่านภาษาไทยด้วย วิธีสอนอ่านแบบเป็นคำ ทำให้เด็กอ่านหนังสือได้ช้า ตัวแปรอิสระ คือ วิธีสอน ตัวแปรตามคือ การอ่านหนังสือได้ช้า ตัวแปร หมายถึง สิ่งที่แปรค่าได้ ค่าเหล่านี้ อาจเป็นค่าที่แตกต่างกันได้ใน เชิงปริมาณหรือคุณภาพ การแบ่งประเภทตัวแปรแบ่งได้หลาย ลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

1) ตามคุณสมบัติของค่าตัวแปร แบ่งเป็นตัวแปรเชิงปริมาณและตัวแปร เชิงคุณภาพแบ่งตามตามเกณฑ์นี้เป็นประโยชน์ในการเลือกเทคนิควิธีเก็บรวบรวมข้อมูลและ การวิเคราะห์ ข้อมูล

2) ตามความเป็นเหตุและเป็นผลของตัวแปร แบ่งเป็นตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามการแบ่งตามเกณฑ์นี้ เป็นประโยชน์ในการออกแบบการวิจัยโดยเฉพาะการวิจัย การทดลอง

3) ตามความเป็นไปได้ในการจัดกระทำตัวแปร แบ่งเป็น ตัวแปรที่จะ จัดกระทำได้และตัวแปรที่จัดกระทำไม่ได้ ลักษณะของตัวแปรตามเกณฑ์นี้จะบ่งถึงแบบวิจัย ที่ใช้

4) ตามความต่อเนื่องของค่าที่แปรออกมาแบ่งเป็น ตัวแปรต่อเนื่องและ ตัวแปรไม่ ต่อเนื่อง การแบ่งตามเกณฑ์นี้มีประโยชน์ต่อการเลือกวิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยทั่วไป การแบ่ง ตัวแปรนิยมแบ่งเป็นตัวแปรเชิงปริมาณและตัวแปรเชิงคุณภาพกับตัวแปรอิสระและ ตัวแปรตาม ดังนั้นการแบ่งประเภทตัวแปรตามเกณฑ์หนึ่งจะ ไม่มีคุณสมบัติแยกเด็ดขาดออก จากอีกเกณฑ์หนึ่ง นอกจากนี้การกำหนดหรือนิยามตัวแปรในการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ การ

ศึกษา และวิเคราะห์ตัวแปร ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ผู้วิจัยสนใจ การกำหนดปัญหาการวิจัย และการกำหนดสมมุติฐานของการวิจัยก็คือ การกำหนดปัญหาและสมมุติฐานเกี่ยวกับตัวแปรที่ต้องศึกษา ครูผู้วิจัยจะต้องกำหนดและระบุนายการตัวแปรต่าง ๆ ที่ต้องการวิเคราะห์ทั้งหมด (ธีระชัย ปุณณโชติ. 2532 : 21) ตัวแปรที่ทำการวิจัยในชั้นเรียนแบ่งเป็นตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ โดยตัวแปรตามยังแบ่งเป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับนักเรียนตัวแปรโรงเรียนและตัวแปรที่เกี่ยวกับบ้านและชุมชนส่วนตัวแปรอิสระแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ ตัวแปรด้านการสอน ตัวแปรนักเรียน ตัวแปรครูและตัวแปรสิ่งแวดล้อมตัวแปรตามที่มีความสำคัญที่สุดคือตัวแปรตามที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน การกำหนดตัวแปรตามควรจะมีการกำหนดพฤติกรรมของนักเรียนที่จะเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการเรียนการสอน วิเคราะห์รายการพฤติกรรมเลือกพฤติกรรมที่สำคัญที่สุดและเจาะจงที่สุด กำหนดวิธีการวัดพฤติกรรมนั้น ๆ เป็นวิธีการกำหนดตัวแปรตามใน การวิจัยส่วนตัวแปรอิสระ การกำหนดไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอน

จะเห็นได้ว่า การตั้งสมมุติฐานจะช่วยให้ผู้วิจัยได้เห็นแนวทางในการวิจัยด้วยการกำหนดตัวแปร จากคำตอบที่คาดคะเนไว้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อไปในการเลือกวิธีเก็บข้อมูลและวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ถ้าเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพไม่จำเป็นต้องมีสมมุติฐาน

3. การเลือกแหล่งข้อมูลนั้น เมื่อกำหนดตัวแปรและข้อมูลที่ต้องการว่ามีอะไรบ้างแล้วขั้นตอนต่อไป คือ การหาแหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัยในชั้นเรียนที่ครูควรจะทำควบคู่ไปกับการสอนนั้นแหล่งข้อมูลหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนที่สอน ซึ่งมีความเหมาะสมทั้งการวิจัยเชิงทดลองและการวิจัยเชิงปฏิบัติ โดยเลือกปัญหาการเรียนการสอนที่ครูประสบอยู่มาทำการวิจัย ดังนั้นการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาในโรงเรียน จึงจำเป็นที่จะต้องช่วยให้การวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนดำเนินการไปได้ตามเป้าหมายอย่างประหยัดทั้งเวลาและงบประมาณ จะเห็นได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนครูควรเลือกใช้ข้อมูลและสารสนเทศที่โรงเรียนมีอยู่

4. เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) เครื่องมือที่ผู้วิจัยหรือครูสร้างขึ้นและใช้เป็นตัวแทนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งกำหนดไว้ล่วงหน้าได้แก่ แบบสำรวจ แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบประเมิน

2) ผู้วิจัยหรือครูใช้ตนเองเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยเข้าไปสังเกตในชั้นเรียนหรือในชุมชนที่ต้องการจะ

ศึกษาโดยไม่ ตั้งสมมุติฐานไว้ล่วงหน้า หากเข้าไปในลักษณะพร้อมที่จะรับข้อมูลในทุกมิติ ทั้งนี้อาจมีแนวทางอย่างกว้าง ๆ การสังเกต การเลือกใช้เครื่องมือประเภทใด ขึ้นอยู่กับปัญหา และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เลือกสำหรับเครื่องมือประเภทแบบสอบถามหรือแบบทดสอบ ที่ใช้กันมากคือแบบปรนัย ซึ่งอาจเป็นเลือกตอบถูกตอบผิด จับคู่ เติมคำหรือข้อความสั้น ๆ แบบสอบถามที่ดีควรจะมีส่วน คำถามเป็นปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นหรือให้ ข้อมูลเพิ่มเติมจากภาคปรนัยแต่ก็มีข้อเสียของคำถาม ทัศนัย คือไม่สะดวกในการตรวจสอบความถูกต้อง ส่วนการใช้ ผู้วิจัยในการเก็บ ข้อมูลนั้นมีข้อจำกัดคือผู้วิจัยยังขาดประสบการณ์ ขาดการฝึกอบรม เทคนิคการสังเกตและการสัมภาษณ์ การฝึกอบรมการวิจัยในด้านนี้ยังไม่ดีเท่าที่ควร เครื่องมือ ที่ดีควรมีลักษณะที่สำคัญ 2 ประการดังนี้ ความเที่ยงตรง ได้แก่ ตรงตามเนื้อหา ตรงตามเกณฑ์ และตรงตามทฤษฎีและความเชื่อถือได้ คือ ผลที่ได้จากการทดสอบเท่าเดิมหรือจะใกล้เคียงกัน ทุกครั้งที่ใช้วัดกับกลุ่มเดิมในเวลาไม่ห่างกันมาก วิธีเก็บข้อมูลมีหลายวิธีอาจเลือกใช้วิธีเดียว หรือหลายวิธีประกอบกันขึ้นอยู่กับปัญหาตัวแปรและวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีที่นิยมใช้ เก็บข้อมูลมีดังนี้

- (1) การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือประเมินผลการเรียน
- (2) การสำรวจความคิดเห็น
- (3) การใช้แบบสอบถาม ข้อเท็จจริง หรือข้อปฏิบัติต่าง ๆ
- (4) การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

การแอบสังเกต

- (5) การสัมภาษณ์ ทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ
- (6) การวิเคราะห์เอกสาร เช่น จุลสารของโรงเรียนแผนปฏิบัติการ ประจำปี บันทึกประจำวัน สมุดแบบฝึกหัดของนักเรียน รายงานประจำปี เป็นต้น
- (7) การศึกษาเฉพาะกรณีเป็นการศึกษานักเรียนเป็นรายคนหรือ กลุ่มเล็กๆ การเลือกใช้วิธีใดควรจะศึกษาระเบียบแบบแผน ข้อดีและข้อเสียของวิธีนั้นๆ แล้ว ดำเนินการให้ถูกต้องเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีคุณภาพ การวิจัยในชั้นเรียนครูสามารถเก็บข้อมูล ได้ในสภาพการเรียนการสอนในปกติโดยที่ครูจะต้องวางแผนดำเนินงานให้รัดกุม เช่น ชั้น เตรียมการควรเตรียมเอกสารหรือเครื่องมือให้พร้อมและเข้าใจกระบวนการการวิจัยทุกขั้นตอน ขั้นดำเนินการควรชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจและพร้อมที่จะให้ข้อมูลมีแนวทางในการวิเคราะห์ และแปลความหมายข้อมูล

จะเห็นได้ว่าเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและหรือสมมุติฐานการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในเชิงปริมาณใช้วิธีการทางสถิติและแปลความหมายจากค่าสถิติที่คำนวณได้หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การวิจัยเชิงปริมาณเป็นลักษณะของการใช้วิธีนิรนัย (Deductive) ซึ่งเป็นการกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาไว้ก่อนแล้วจึงจะศึกษารวบรวมข้อมูล ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นแตกต่างจากการวิจัยเชิงปริมาณ กล่าวคือ ไม่มีการคำนวณค่าทางสถิติแต่จะแปลความหมายจากข้อมูลที่บันทึกไว้หรือจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้วิธีอุปนัย (Inductive) กล่าวคือ ไม่ตั้งทฤษฎีไว้ล่วงหน้าหากบันทึกเหตุการณ์ตามที่เกิดขึ้นแล้วนำมาสรุปเป็นกฎเกณฑ์หรือทฤษฎีในภายหลัง

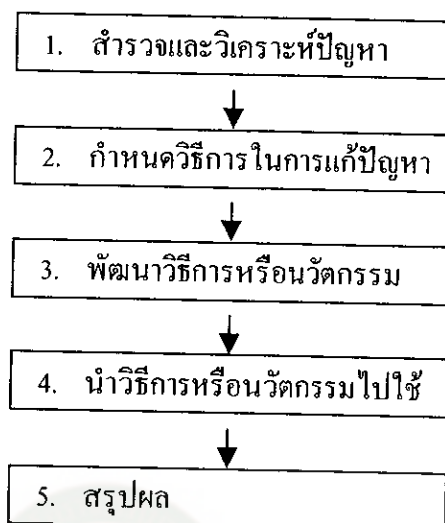
จะเห็นได้ว่า การเลือกวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร ขึ้นอยู่กับประเภทของงานวิจัยและตัวแปรที่ศึกษาการแปลข้อมูลจะต้องสอดคล้องกับวิธีวิเคราะห์ข้อมูลจะต้องไม่แปลความหมาย ข้อมูลมากไปกว่าค่าสถิติที่ได้หรือเหตุการณ์ที่บันทึกไว้

6. การเขียนรายงานการวิจัย รายงานการวิจัยควรประกอบด้วย เนื้อหาตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1) บทนำ (ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย)
- 2) แนวคิดที่สำคัญ (และสมมุติฐาน) ของการวิจัย
- 3) วิธีดำเนินการวิจัย (ตัวแปร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ วิธีการเก็บข้อมูล)
- 4) การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย
- 5) สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

เนื้อหาที่จะนำมาเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนนั้นครูสามารถนำมาจากขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการวิจัยที่ได้ทำไว้แล้ว ยกเว้นหัวข้อบทนำแนวคิดที่สำคัญและการอภิปรายผลที่ควรจะได้แนวทางจากการอ่านงานวิจัยเรื่องอื่น ๆ ที่มีในลักษณะคล้ายกันหรือมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกันส่วนข้อเสนอแนะครูควรจะได้มาจากประสบการณ์ที่มีอยู่ เพื่อให้ได้รายงานการวิจัยที่ถูกต้องครูควรศึกษาวิธีการเขียนรายงานการวิจัยที่มีผู้ทำไว้แล้ว

กระบวนการที่ 1 การวิจัยในชั้นเรียนว่ามี 5 ขั้นตอน ดังนี้



แผนภาพที่ 3 แสดงกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

ที่มา : กรมวิชาการ (2542 : 7)

จากกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนตามแผนภูมิ ครูสามารถดำเนินการได้ดังนี้
ขั้นที่ 1 ตรวจสอบและวิเคราะห์ปัญหา

การตรวจสอบและวิเคราะห์ปัญหาเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการวางแผนแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ครูพบปัญหาที่จะต้องแก้ไขหรือพัฒนาสามารถดำเนิน การสอนได้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ควรจะเป็นการตรวจสอบและวิเคราะห์ปัญหาครูสามารถดำเนินการได้หลายลักษณะ เช่น การวิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแง่มุมต่าง ๆ การตรวจสอบแบบฝึกหัด การสำรวจพฤติกรรมของผู้เรียน การสังเกตของครู ข้อมูลจากการประเมินของผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ครูจะพบปัญหา ข้อสงสัยที่เกิดจากผู้เรียน ครูและกระบวนการเรียนการสอน เช่น

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการทำโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ต่ำ
- 2) ผู้เรียนส่วนใหญ่ในชั้นมีอัตราเร็วในการอ่านภาษาไทยต่ำ
- 3) ผู้เรียนไม่ชอบเรียนคณิตศาสตร์
- 4) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในวิชา...
- 5) ผู้เรียนยังไม่ปฏิบัติตนเกี่ยวกับความรับผิดชอบให้เป็นนิสัย

6) ครูสอนเคร่งเครียด จริงจัง ผู้เรียนไม่สนุกและไม่มีความสุขใน

การเรียน

7) ครูใช้สื่อไม่เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและความสามารถของผู้เรียน

8) ครูไม่ได้จัดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง

เมื่อครูพบปัญหาจากการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาแล้ว หากมีหลายปัญหาควรจัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยพิจารณาจากความรุนแรงของปัญหาว่าปัญหาใดได้รับการแก้ไขหรือพัฒนามาก่อน ขั้นตอนนี้จะนำไปสู่ปัญหาของการวิจัยและแหล่งข้อมูล

ขั้นที่ 2 กำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา

เมื่อครูได้วิเคราะห์ปัญหาจากการศึกษาในขั้นที่ 1 เพื่อที่จะได้ให้แนวทางในการแก้ปัญหาในขั้นนี้ ครูต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น วารสาร บทความ หลักสูตร ผลงานวิจัย หนังสือ ตำรา คู่มือ แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ตลอดจนประสบการณ์ของครูเองทำให้ครูทราบว่าปัญหาที่คล้ายกับปัญหาของเราเองมีผู้ใดศึกษาไว้บ้าง ใช้วิธีใดในการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาเป็นอย่างไร จะทำให้ครูเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้ชัดเจนขึ้นซึ่งอาจเป็นวิธีสอนแบบใหม่ หรือการใช้นวัตกรรม เข้ามาช่วยในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนของครู ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน เอกสารประกอบการสอน คู่มือครู บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) การเรียนแบบร่วมมือ เป็นต้น จากขั้นที่ 2 ครูจะได้ทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา ซึ่งอาจเป็นวิธีการหรือนวัตกรรมที่เป็นไปได้ ขั้นตอนนี้จะนำไปสู่ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ขั้นที่ 3 พัฒนาการหรือนวัตกรรม

ในขั้นนี้ครูต้องกำหนดวิธีการหรือนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาแล้วดำเนินการหาคุณภาพของวิธีการหรือนวัตกรรมจากผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ เช่น หากครูสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนครูก็ต้องศึกษาค้นคว้าวิธีการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแล้วจัดทำต้นแบบให้เสร็จสมบูรณ์ นำไปให้เพื่อนครู ศึกษานิเทศก์หรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาให้ความคิดเห็น เพื่อนำข้อคิดเห็นที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเตรียมนำไปใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาต่อไป ขั้นตอนนี้ จะนำไปสู่ตัวแปรที่ศึกษา และวิธีการที่จะพัฒนาหรือแก้ปัญหา

ขั้นที่ 4 นำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้

ขั้นนี้ครูนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่สร้างขึ้นในขั้นที่ 3 ไปใช้โดยระบุขั้นตอนปฏิบัติว่าจะใช้กับใคร เมื่อไร อย่างไร แล้วเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น สังเกตพฤติกรรมเริ่มต้นของผู้เรียนก่อนนำไปใช้ เมื่อนำไปใช้แล้ว สังเกตพฤติกรรมอีกระยะหนึ่ง เพื่อนำข้อมูลมา

วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของผู้เรียนต่อไป ขั้นตอนนี้จะต้องมีเครื่องมือและวิธีการ เก็บรวบรวมข้อมูลรวมทั้ง แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 5 สรุปผล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม กับข้อมูลที่รวบรวมได้ แล้วสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล หากยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตามที่ ต้องการก็ต้องการทำการปรับปรุงแก้ไข โดยย้อนกลับไปค้นหาวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่แล้วนำ มาพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม ตลอดจนนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้อีก คือ ดำเนินการ ขั้น 2-4 ใหม่จนกระทั่งสามารถแก้ปัญหาได้ตามที่ต้องการ แล้วเขียนสรุปผลการดำเนินงาน ตั้งแต่ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 จากขั้นตอนนี้ จะได้ผลการวิจัยที่นำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอน หรือการแก้ไขปัญหา (กรมวิชาการ. 2542 : 8-10)

กระบวนการที่ 2 ประวิต เอรารรณ์ (2542 :5) ได้กล่าวว่า การวิจัยใน ชั้นเรียนมีกระบวนการที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ คือ เริ่มต้นจากการสำรวจสภาพการปฏิบัติงาน ว่ามีปัญหาอะไรบ้าง วางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา ลงมือปฏิบัติตามแผน แล้วสะท้อนผลการ ปฏิบัติ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

1) การสำรวจสภาพการปฏิบัติงาน (Reconnaissance) เป็นขั้นตอนของ การสำรวจสภาพการปฏิบัติงานของครูว่ามีปัญหาอะไรบ้าง แล้ววิเคราะห์ว่าปัญหาเหล่านั้นมี สาเหตุมาจากอะไร และจะสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขสภาพการปฏิบัติงานใน ส่วนใดได้บ้าง ซึ่งครูสามารถสำรวจได้จากกิจกรรมการเรียนการสอน พฤติกรรมนักเรียน สภาพแวดล้อมและบริบทต่าง ๆ ของโรงเรียน การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวจะนำไปสู่ การเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจนและสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์ การวิจัยได้

2) การวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนสำหรับกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการและวางแผนเพื่อลงมือปฏิบัติในการค้นหาคำตอบหรือพัฒนานวัตกรรมและการ แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสภาพการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหา

3) การลงมือปฏิบัติ (Action) เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่ กำหนดไว้

4) การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) หลังจากที่มีการปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาตามแผนจนปรากฏผลแล้วนักวิจัยต้องมีการสะท้อนผลการปฏิบัติ ว่ามีสิ่งใดเกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาไปบ้างเพื่อสรุปผลและวางแผนปรับปรุงใหม่ หรือแก้ปัญหาใหม่ต่อไป

กระบวนการที่ 3 พินิต วิเศษสังข์ (2543 : 15 – 17) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิจัยระดับชั้นเรียนว่าควรประกอบไปด้วย 11 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) กำหนดปัญหา เป็นการรวบรวมสภาพปัจจุบัน จำแนกและจัดลำดับข้อมูลเพื่อค้นหาจุดที่เป็นปัญหา ศึกษาสาเหตุของปัญหาระบุประเด็นที่เป็นปัญหาก่อนการตั้งชื่อเรื่อง เป็นการนำ ข้อมูลที่สรุปได้จากการกำหนดปัญหามาตั้งเป็นหัวข้อเรื่องสำหรับการวิจัย
- 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการระบุข้อความที่เป็นความต้องการของผู้วิจัยว่าต้องการที่จะได้อะไรบ้าง หรือค้นคว้าหาคำตอบในประเด็นใดบ้างในการวิจัย
- 3) การตั้งสมมติฐาน เป็นการระบุข้อความที่เป็นคำตอบที่คาดหวังเกี่ยวกับความแตกต่างที่อาจจะเป็นไปได้ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ
- 4) การกำหนดตัวแปร เป็นการกำหนดลักษณะหรือคุณสมบัติหรือปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาหรือวัด ซึ่งเป็นการกำหนดขอบเขตของการวิจัยอย่างหนึ่ง
- 5) การเลือกแบบแผนการวิจัย แบบแผนการวิจัยหรือรูปแบบการวิจัยต่าง ๆ ได้มีผู้คิดค้นออกแบบและกำหนดเอาไว้แล้ว การวิจัยระดับชั้นเรียนที่เป็นการทดลองจำเป็นจะต้องใช้แบบแผนการวิจัยแบบใดแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับหัวข้อหรือปัญหาการวิจัยที่ตั้งไว้
- 6) การกำหนดแหล่งข้อมูลเป็นการระบุที่มาของข้อมูลการวิจัยที่จะใช้วิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 7) การสร้างนวัตกรรม นวัตกรรมเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของผู้วิจัย ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดและจัดทำตามหลักการของการสร้างนวัตกรรมแต่ละชนิด ทั้งนี้ นวัตกรรมจะต้องสอดคล้อง แนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งผู้วิจัยได้คิดค้นและศึกษาไว้ตั้งแต่การกำหนดปัญหาการวิจัยระดับชั้นเรียนไว้แล้ว
- 8) การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สิ่งสำคัญของการวิจัยอย่างหนึ่ง คือ ข้อมูลที่ผู้วิจัยจะต้องนำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการวิจัย ก่อนที่จะได้ข้อมูลมาจะต้องมีวิธีการอย่างหนึ่งที่เรียกว่า การจัดหรือการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งก่อนที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องกำหนดเครื่องมือให้สอดคล้องกับหัวข้อปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสร้างเครื่องมือให้มี คุณภาพเชื่อถือได้
- 9) การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการนำเครื่องมือไปวัดประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างด้วยเทคนิควิธีอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรงมา

10) การวิเคราะห์ข้อมูล ภายหลังจากได้ข้อมูลมาจกประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างแล้วก็จะมีการจัดทำหรือวิเคราะห์อย่างมีระบบตามลำดับขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

11) การสรุปผลการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัย เป็นการสรุปข้อค้นพบในการวิจัยเป็นองค์ความรู้

กระบวนการที่ 4 พิเศษฐ์ สุทธิรัตน์ (2540 : 73 –74) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิจัยใน ชั้นเรียนว่ามีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียน ขั้นตอนนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการวางแผน แก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ครูผู้สอนทราบปัญหาหรือความต้องการ จำเป็นที่ต้องดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนาโดยอาจใช้เทคนิคการระดมกำลังสมองการสอบถามประเมินจากผู้เกี่ยวข้องการวิเคราะห์หรือตรวจผลงานของนักเรียน การใช้ข้อมูลชัดเจน (Hard data) เกี่ยวกับผลการเรียนการสอนหรือการวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้แผนผังความคิด (Mind mapping)

การดำเนินงานตามขั้นตอนที่ 1 นี้ จะช่วยให้ครูหรือผู้วิจัยสามารถกำหนดปัญหาการวิจัย (Research Problem) ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนได้อย่างเฉพาะเจาะจงและชัดเจน เพื่อศึกษาค้นหาคำตอบและเป็นแนวทางในการวางแผน หรือออกแบบการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้ครูหรือผู้วิจัยมองปัญหาการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้แนวคิดพื้นฐาน ตลอดจนทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือตัวแปรที่จะศึกษา เห็นแนวทางในการแก้ปัญหา หรือได้กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยที่ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนานวัตกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหา โดยกำหนดและออกแบบนวัตกรรม ซึ่งครูหรือผู้วิจัยจะต้องคิดค้นนวัตกรรม เป็นรูปแบบหรือวิธีการแก้ปัญหาที่ครูสร้างขึ้นเอง หรือนำเอารูปแบบ วิธีการที่ผู้อื่นทำไว้แล้วมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่ต้องการแก้ไข หรือพัฒนา เช่น

- 1) ชุดการสอน เหมาะสมกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ
- 2) บทเรียนสำเร็จรูป เหมาะสมกับนักเรียนที่เรียนช้า
- 3) คู่มือครู เหมาะสมกับปัญหาการขาดคู่มือการสอน
- 4) แผนการสอน เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่มีความหลากหลาย
- 5) แบบฝึกทักษะ เหมาะสมกับการฝึกทักษะหรือกระบวนการต่าง ๆ
- 6) ชุดเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน เหมาะสมกับการปลูกนิสัยรักการอ่าน

การดำเนินการตามขั้นตอนนี้จะช่วยให้ครูหรือผู้วิจัยได้ค้นคว้าที่คาดว่าจะมีคุณภาพเหมาะสมที่จะใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบการวิจัยหรือแบบทดลอง เป็นขั้นตอนที่ครูหรือผู้วิจัยเตรียมดำเนินการวิจัยโดยการกระทำสิ่งต่อไปนี้

- 1) การออกแบบการวัด (Measurement design) โดยระบุหรืออธิบายตัวแปรที่จะวัด การเลือกใช้เครื่องมือวัดที่เหมาะสม และวิธีการสร้างเครื่องมือวัด
- 2) การออกแบบการสุ่มตัวอย่าง (Sampling design) เป็นการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งการเลือกรูปแบบการวิจัยหรือรูปแบบการทดลอง
- 3) การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล (Statistical design) เป็นการเลือกใช้สถิติวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับระดับการวัด ลักษณะของข้อมูล วัตถุประสงค์ของการวิจัย และรูปแบบการวิจัยหรือรูปแบบการทดลอง

ขั้นตอนที่ 5 ดำเนินการวิจัยหรือทดลองตามแผนหรือรูปแบบที่กำหนด เป็นการดำเนินการในเรื่องการพัฒนาเครื่องมือวัด การทดลองใช้นวัตกรรมตามรูปแบบที่กำหนด การเก็บรวบรวม ข้อมูลและวิเคราะห์ตามแนวทางที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 6 รายงานการวิจัยและนำไปใช้ประโยชน์ในชั้นเรียนเป็นการเขียนอธิบายดำเนินงานวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนจนสิ้นสุดการดำเนินการวิจัย เพื่อเสนอสิ่งที่ได้ศึกษาอย่างเป็นระบบ และนำผลการวิจัยหรือข้อค้นพบที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป หรืออาจเผยแพร่ ผลการวิจัยไปสู่บุคคลหรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคล หน่วยงาน วิชาการ หรือวิชาชีพต่อไป

สรุปได้ว่าครูสามารถพัฒนาการเรียนรู้อุ้ได้โดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีด้วยกันอยู่ 5 ขั้นตอน คือ สำรวจและวิเคราะห์ปัญหา กำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา พัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม นำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ และสรุปผล

1.5 การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้

กรมวิชาการ (2542 : 10-14) กล่าวว่า การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้เป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งเพราะครูสามารถใช้ข้อมูลหรือนวัตกรรมใหม่ที่ค้นพบในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามที่ต้องการ ซึ่งจะนำไปใช้ดังกล่าว จะทำให้การวิจัยในชั้นเรียนมีความสมบูรณ์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

1. ความสำคัญของการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ การนำผลการวิจัยในชั้นเรียน ไปใช้ มีความสำคัญ ดังนี้

- 1) ทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรยิ่งขึ้นเพราะครูสามารถใช้นวัตกรรม วิธีการ เทคนิคการสอนหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่มีคุณภาพผ่านกระบวนการตรวจสอบที่เชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน
- 2) ทำให้ครูพัฒนางานของตนเองให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้น เพราะครูสามารถนำข้อมูลที่เป็นข้อค้นพบจากการวิจัยมาใช้ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน
- 3) ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมจนบรรลุศักยภาพสูงสุด เนื่องจากครูสามารถส่งเสริมและพัฒนาได้ตรงตามสภาพความเป็นจริงของผู้เรียนแต่ละคน
- 4) ทำให้ผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่ใช้ปรับปรุงพัฒนางานบริหารและจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 5) ครูใช้เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเสนอขอตำแหน่งให้สูงขึ้นได้
- 6) ทำให้มีข้อมูลในการปรับปรุงหรือดัดแปลงงานในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีระบบ
- 7) ทำให้มีแนวทางในการดำเนินงานหรือกำหนดนโยบายของหน่วยงานหรือองค์กร

2. จุดมุ่งหมายในการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ การนำผลการวิจัยในชั้นเรียน ไปใช้ มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

- 1) เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน
- 2) เพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 3) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานเฉพาะด้าน
- 4) เพื่อใช้ประเมินผล และพัฒนาการปฏิบัติงานของครูหรือหน่วยงาน

3. แนวทางการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้

- 1) นำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ผู้บริหารนำไปใช้ในการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ ใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบายการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร ใช้ปรับปรุงดัดแปลงให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างเป็นระบบ เช่น การดำเนินโครงการต่างๆ ในด้านวิชาการ

- 2) ครูผู้สอน นำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งได้แก่
- (1) ใช้แก้ปัญหาคาเรียนการสอนโดยตรง เช่น การใช้เทคนิคการสอนซ่อมเสริมแบบต่าง ๆ ที่ครูกิดค้นขึ้นมาสอนซ่อมเสริมผู้ที่เรียนที่เรียนช้าไม่ทันเพื่อน ๆ
 - (2) ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอน เช่น การใช้นิทานพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน
 - (3) ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร เช่น ครูสอนแบบหน่วยการเรียน โดยการบูรณาการสาระการเรียนรู้กลุ่มวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรกำหนด
- 3) นำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอน เมื่อครูได้ข้อค้นพบความรู้ใหม่ ๆ จากการวิจัยแล้ว ควรมีการเผยแพร่ให้แก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้
- (1) เผยแพร่เพื่อให้บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการอ้างอิง ค้นคว้า
 - (2) เผยแพร่แก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดแนวทางในการศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ที่ลึกซึ้งและมีประโยชน์ต่อไป
- 4) นำไปใช้ในการพัฒนาวิชาชีพการวิจัยในชั้นเรียน นอกจากจะเป็นการพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอนแล้ว ยังเป็นการพัฒนาวิชาชีพของครูอีกด้วย กล่าวคือ เมื่อครูทำการวิจัยในชั้นเรียน ทำให้เป็นการเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการของตนเอง ทำให้ครูมีนวัตกรรม สื่อและวิธีการสอนที่มีคุณภาพ ซึ่งทำให้เกิดมาตรฐานในการเรียนการสอนตามระบบประกันคุณภาพอัน สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 อีกประการหนึ่ง ครูยังสามารถนำผลงานที่เกิดจากการวิจัยในชั้นเรียน ไปใช้เป็นผลงานทางวิชาการตามหลักเกณฑ์การขอเลื่อนระดับหรือปรับตำแหน่งให้สูงขึ้นของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูได้อีกด้วย โดยผลงานนั้นควรมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้
- (1) ผลงานสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่
 - (2) ผลงานมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูกำหนด
 - (3) ผลงานมีประโยชน์ต่อผู้เรียน ครูและบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. การส่งเสริมการนำผลงานวิจัยไปใช้
- 1) ครู
 - (1) จัดทำสรุปผลการวิจัยด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายเผยแพร่แก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(2) ครูควรนำวิธีการ นวัตกรรมที่ค้นพบจากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

(3) ครูแลกเปลี่ยนงานวิจัยของตนกับผู้อื่น เช่น การนำเสนอผลการวิจัยในที่ ประชุม การเข้าร่วมสัมมนา และการเผยแพร่เอกสาร

2) ผู้บริหาร

(1) กระตุ้นให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นพื้นฐาน ส่งเสริมให้ครูค้นหาความรู้ใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เช่น การศึกษาเอกสารทางวิชาการ การสนทนากับผู้รู้ ฯลฯ

(2) จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการทางวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู

(3) นำผลไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2529 : 15) ได้จัดประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษาเรื่อง การนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการศึกษา ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 8-12 กันยายน 2529 ณ ห้องประชุม โรงแรมไอร์แลนด์วิว เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี และผลการประชุมได้มีการสรุปถึงปัญหาในการทำวิจัยและการนำผลวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาโรงเรียนดังต่อไปนี้

- 1) ไม่มีการศึกษาวิจัยเฉพาะเรื่องที่ตรงกับปัญหาที่โรงเรียนต้องการอย่างเพียงพอ
- 2) งานวิจัยที่มีอยู่ได้เสนอแนวทางหรือวิธีการนำไปปฏิบัติอย่างแท้จริง
- 3) เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียนไม่ได้แพร่หลายเข้าไปสู่โรงเรียน
- 4) ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียนยังไม่มีมาตรการที่จะมั่นใจได้ว่าเป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพพอที่จะนำไปพัฒนาโรงเรียนได้
- 5) นักวิจัยภายนอกมักมองไม่เห็นสภาพปัญหาของโรงเรียนที่แท้จริง จึงไม่สามารถสร้างงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนได้
- 6) นักวิจัยระดับโรงเรียนไม่เห็นภาพปัญหาของโรงเรียนที่แท้จริง จึงไม่สามารถเก็บ ข้อมูลพื้นฐานให้เป็นระบบได้
- 7) นักวิจัยไม่ได้ชี้้นำส่วนสำคัญของงานวิจัยที่จะนำไปแก้ปัญหภายในชั้นเรียน

8) ผู้บริหารไม่เข้าใจวิธีแก้ปัญหา โดยใช้ผลงานวิจัย

9) ผู้บริหารส่วนหนึ่งไม่เห็นความสำคัญของงานวิจัย จึงไม่ส่งเสริมให้มีการแก้ปัญหาโดยวิธีการวิจัย

สรุปได้ว่า การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้มีความสำคัญอย่างยิ่ง การวิจัยถึงแม้ว่าจะมีการดำเนินการที่ดีหากไม่ได้นำไปใช้ก็จะไม่มีประโยชน์อะไรหรือเรียกว่างานวิจัยขึ้นหิ้ง การนำผลการวิจัยไปใช้นอกจากจะเป็นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนแล้วยังเป็นการพัฒนาวิชาชีพของครูอีกด้วย เป็นการสร้างเสริมความรู้ทางวิชาการของตนเอง มีมาตรฐานในการเรียนการสอน การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้ประสบผลสำเร็จและสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ เนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียนทำให้ครูสามารถแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนได้ตรงจุด

1.6 คุณสมบัติของนักวิจัย

การที่จะเป็นนักวิจัยที่ดีได้นั้น นักวิจัยจะต้องมีคุณลักษณะตามความหมายของคำว่า “RESEARCH” ซึ่งแปลว่า การวิจัย โดยยึดหลักว่าแต่ละคำจะต้องเกี่ยวข้องกับการวิจัย และเตือนใจนักวิจัยให้ระลึกถึงลักษณะที่จะทำให้ผลการวิจัยมีคุณค่า (รัตนา ศิรินาม. 2544 : 6-10)

1) ลักษณะของนักวิจัยที่ดี

- (1) มีความรู้ในเรื่องที่จะวิจัยเป็นอย่างดี
- (2) มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- (3) หมั่นฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มีสมรรถภาพสูง
- (4) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- (5) รู้จักประเมินค่าตนเองและผลงานวิจัย
- (6) รู้จักเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย
- (7) มุ่งมั่นในเป้าหมายของการวิจัย
- (8) มีทัศนคติที่ดีต่อการวิจัย
- (9) ใจกว้าง ยอมรับผลงานวิจัยแม้จะไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

ก็ตาม

- (10) มีความอยากรู้อยากเห็น

2) จรรยาบรรณของนักวิจัย นักวิจัยต้องมีกรอบพฤติกรรมของตนเองไว้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

- (1) ต้องไม่ทำการวิจัยในเรื่องที่ตนเองไม่มีพื้นความรู้ เพราะจะทำให้ได้งานวิจัยที่ไม่ลึกซึ้งหรืออาจทำให้ผลสรุปผิดพลาดและเกิดโทษเมื่อนำไปใช้ได้
- (2) ต้องไม่ทำการวิจัยเรื่องที่ไม่เป็นความลับ และความปลอดภัยของประเทศชาติ
- (3) ต้องไม่ทำการวิจัยในเรื่องที่ช่วยุให้เกิดการขัดแย้งหรือความแตกสามัคคี เช่น เรื่องความขัดแย้งเกี่ยวกับเรื่องศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม ลัทธิการปกครอง ความรู้สึกระหว่างชนชั้น และความไม่เป็นธรรมในสังคม เป็นต้น
- (4) ต้องเคารพในสิทธิส่วนบุคคล ไม่ทำการวิจัยในเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาต
- (5) ต้องไม่บิดบังวัตถุประสงค์ของการวิจัย ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือใช้วิธีลับเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ
- (6) ต้องไม่กำหนดทิศทางหรือควบคุมผลการวิจัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้หนึ่งผู้ใด หรือจงใจให้เกิดประโยชน์หรือเกิดโทษต่อผู้อื่น
- (7) ต้องไม่บิดเบือนผลการวิจัย
- (8) ไม่เสนอผลการวิจัยที่จะทำให้ประเทศชาติเสียผลประโยชน์ให้ประเทศอื่น
- (9) ไม่เสนอผลงานวิจัยที่ไร้ค่าซึ่งเกิดจากการไม่รอบรู้ ไม่รอบคอบและความไม่ใส่ใจอย่างแท้จริงของนักวิจัย

สรุปได้ว่า คุณสมบัตินักวิจัย เป็นเรื่องสำคัญ นอกจากนักวิจัยจะมีความรู้ความสามารถในการทำวิจัยแล้วคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องมีในตัวนักวิจัยเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงคุณภาพของงานวิจัยด้วย

1.7 การส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยของครู

กองการวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2533 : 24) ได้สรุปและเรียบเรียงแนวคิดเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยของครู จากนักวิจัย นักวิชาการ นักการศึกษา รวมทั้งคณะครู อาจารย์ผู้สอนทั้งในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ที่เข้ามาวางแผนเพื่อกำหนดทิศทางของการพัฒนาคุณภาพงานวิจัยทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นทั้งในปัจจุบันและอนาคต สรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัย ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนดังนี้

1) ควรให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับการวิจัยแก่ครู โดยการจัดตั้งเป็น คณะกรรมการที่ปรึกษาการวิจัยในระดับจังหวัด ในแต่ละจังหวัดก็ให้มีหน่วยงานกลางที่ทำ หน้าที่ประสานที่ชัดเจนทั้งในด้านภาระหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของแต่ละท้องถิ่น

2) จะต้องจัดตั้งศูนย์สารสนเทศในระดับจังหวัดและกลุ่มโรงเรียนเพื่อบริหาร ข่าวสารและอำนวยความสะดวกในการใช้เป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญในการศึกษาค้นคว้าที่เป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละท้องถิ่นอย่างแท้จริง

3) ควรเน้นให้ทุก ๆ หน่วยงานทางการศึกษาดังแต่ระดับผู้บริหารจนถึง ระดับผู้ปฏิบัติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยกับการพัฒนาการเรียนการสอน โดยเฉพาะ ในระดับสถานบันการศึกษาจะต้องมีครูผู้นำทางการวิจัยทุก ๆ สถานบันการศึกษา

4) รัฐต้องให้ความสำคัญของการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการวิจัยทางการ ศึกษาของชาติและควรให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยทาง การศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามดูแล และ ประเมินผลอย่างใกล้ชิด

5) ควรให้การอบรม ประชุม สัมมนา ให้ความรู้ความเข้าใจและแนวทางการ ปฏิบัติงานวิจัยให้กับครูอาจารย์ผู้สอนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งชี้แนะแนวทางการพัฒนาการ เรียนการสอนด้วยกระบวนการของการวิจัยให้ทิศทางที่ถูกต้องและสอดคล้องกับความต้องการ ของแต่ละท้องถิ่น

6) จะต้องสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันในระหว่างหน่วยงานต่อหน่วยงาน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารหรือข้อมูลทางการวิจัยการศึกษา อาจมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงที่เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ระหว่างผู้ทำการวิจัยกับผู้นำ ผลการวิจัยไปใช้อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

7) จะต้องช่วยกันสร้างขวัญกำลังใจสำหรับนักวิจัยท้องถิ่นให้มีความมุ่งมั่น ในงานวิจัยเพื่อการพัฒนาอย่างแท้จริง โดยเฉพาะการเรียนการสอนตามหน้าที่ที่รับผิดชอบใน โรงเรียน

8) ควรให้ความสำคัญต่อครูผู้ทำวิจัยในสถานบันการศึกษาที่ได้ผลิตผลงาน วิจัยเพื่อ การพัฒนาการเรียนการสอน ตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ เช่น การเผยแพร่ เกียรติคุณของนักวิจัยการคัดเลือกผลงานวิจัยดีเด่นทั้งในระดับจังหวัด เขตการศึกษาและระดับ ประเทศ

9) ควรให้มีการปลูกฝังจริยธรรมและจรรยาบรรณของนักวิจัยในห้องถิ่น เพื่อสร้างความรักและศรัทธาต่อการพัฒนาการวิจัย

10) ควรจัดให้มีชมรมนักวิจัยในแต่ละจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ประสานกิจกรรมการวิจัย การพัฒนาการเรียนการสอนในห้องถิ่น

11) กำหนดบทบาทและหน้าที่ของเครือข่ายการวิจัยให้ชัดเจน โดยพิจารณาถึงอุปสรรคและความต้องการทั้งในระดับผู้ปฏิบัติและระดับผู้บริหารในแต่ละหน่วยงาน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

12) จะต้องจัดตั้งองค์กรและบุคลากรประสานงานวิจัยในระดับเขตการศึกษา และระดับจังหวัดและเป็นหน่วยงานอิสระทางการวิจัย ทั้งนี้ไม่เพียงแต่หน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้นแต่รวมถึงหน่วยงานการศึกษาอื่นๆ เช่น มหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษาเอกชน เป็นต้น ให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยด้วย และประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การศึกษาของชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษา ด้วยระบบเทคนิควิธีการของกระบวนการวิจัย

บัญชา อึ้งสกุล (2539 : 23) กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมสนับสนุนครูผู้สอนในโรงเรียนให้มีกำลังใจและสามารถทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้เสนอบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม และสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูภายใน โรงเรียน 5 ประการ ดังนี้

1) การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียนที่เป็นการกระตุ้น และสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในโรงเรียนจนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งผู้บริหารหรือหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจในการจัดกระบวนการบริหารให้เอื้อต่อการดำเนินงานวิจัยในโรงเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานวิจัยในโรงเรียนของครู ได้แก่

(1) จัดให้มีนโยบายหรือข้อกำหนดเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยที่ชัดเจน

(2) ประชุมชี้แจงคณะครูเพื่อให้ทราบนโยบาย วัตถุประสงค์และบทบาท

ที่ครูต้องการทำวิจัย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

(3) สนับสนุนให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัย

(4) หาอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการทำวิจัย เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องคิดคำนวณ กระดาษอัดสำเนา เป็นต้น

(5) จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำวิจัย เช่น จัดให้มีห้องหรือมุมใดมุมหนึ่งสำหรับศึกษาค้นคว้างานวิจัย

(6) ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนในการจัดหาเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้ทำวิจัย

(7) จัดให้มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศการวิจัยด้านการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อทำวิจัย

(8) ติดตามดูแลการทำวิจัยของครูให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการวิจัย

(9) ติดตามเพื่อให้รับรู้ปัญหาข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยของครูจนได้จุดที่ควรปรับปรุงครูให้ทำวิจัย

2) การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนที่เป็นการให้เกียรติและยกย่องครูที่มีความสามารถในด้านกรวิจัย ซึ่งผู้บริหารหรือหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญที่จะทำให้ครูเกิดกำลังใจ และความภาคภูมิใจในผลงานการวิจัยของตนเอง รวมทั้ง เผยแพร่ผลการวิจัยให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ได้แก่

(1) ให้การยกย่องชมเชยแก่ครูผู้ทำวิจัยต่อที่ประชุมในโรงเรียนและที่อื่น ๆ

(2) ให้เกียรติบัตรหรือรางวัลแก่ครูผู้ทำวิจัย

(3) สนับสนุนให้ครูผู้ทำวิจัยเป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุมสัมมนาด้านการวิจัยเพื่อ ปรับปรุงการเรียนการสอน

(4) จัดให้ครูมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านความรู้และประสบการณ์การวิจัย

(5) ให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอนโยบายในการบริหารงานวิจัย

(6) จัดและส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบใน โครงการวิจัยของโรงเรียน

(7) ส่งเสริมให้ครูที่มีความรู้ความสามารถการวิจัยเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้ครู

(8) สนับสนุนให้ครูที่มีความรู้ความสามารถการวิจัยเป็นครูที่เลี้ยงการทำวิจัยของครู

(9) ส่งเสริมให้ครูในสาขาวิชาเดียวกัน ได้มีโอกาสปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการทำวิจัยซึ่งกันและกัน

(10) สนับสนุนให้นำผลการวิจัยไปเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วไป

3) การให้ความสำคัญกับงานวิจัยในโรงเรียนที่เป็นการให้ความสำคัญและมองเห็น คุณประโยชน์ของงานวิจัยที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารหรือหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจในการกระตุ้นครูแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่อการ ปรับปรุงการเรียนการสอนได้แก่

(1) ชี้นำ กระตุ้นให้ครูเกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน โดยใช้การวิจัยเป็นพื้นฐาน

(2) ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยและค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน

(3) สนับสนุนให้ครูมีโอกาสศึกษาหาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

(4) เปิดโอกาสให้ครูไปค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นอกโรงเรียนในเวลาว่างจากการสอน

(5) ส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยการแนะนำให้ครูอ่านหนังสือ ตำรา เอกสารและวารสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

(6) ติดต่อประสานงานเพื่อแสวงหาแหล่งความรู้หรือที่ปรึกษางานวิจัยให้ครูทราบ

(7) จัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและแนวปฏิบัติ งานวิจัย

(8) จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการวิจัย เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของครู

(9) จัดให้มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายเสริมความรู้เรื่องการวิจัย

(10) นำผลงานวิจัยในโรงเรียนไปใช้เพื่อวางแผนการกำหนดนโยบายของโรงเรียน

4) การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนที่เป็นพันธะผูกพันที่จะต้องปฏิบัติต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารหรือหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่

ไม่ค่อยสนใจและเอาใจใส่ดูแลเพื่อให้ครูทำวิจัยในโรงเรียนได้รับความช่วยเหลือ ทั้งในด้านความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ได้แก่

- (1) จัดระบบดูแลเอาใจใส่ครูทำการวิจัยที่สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบของตน
- (2) พยายามให้คำแนะนำความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู
- (3) ให้ความช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อการดำเนินการวิจัย
- (4) มีส่วนร่วมในการให้การนิเทศเกี่ยวกับการวิจัยแก่ครู
- (5) มีส่วนร่วมในการแสวงหาทางเลือกใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาที่นำไปสู่งานวิจัยใน ชั้นเรียน
- (6) ส่งเสริมให้มีครูผู้นำด้านการวิจัยเพื่อจูงใจครูให้ทำวิจัย
- (7) จัดระบบงานในโรงเรียนให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ครู เช่น ความเป็นอิสระ กล้าคิด กล้าทำ และวิจัยทดลองความคิดใหม่ ๆ
- (8) มีส่วนร่วมในการเสนอแนะและพิจารณาหัวข้อวิจัย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
- (9) มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหา จนได้แนวทางที่จะนำไปสู่การวิจัย
- (10) มีส่วนร่วมในการคิดทางเลือกนวัตกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อการวิจัย เช่น สื่อหรืออุปกรณ์การสอน เป็นต้น

5) การส่งเสริมในด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครู ผู้ทำวิจัยในโรงเรียนที่เป็นการให้บำเหน็จความชอบ หรือการนำไปใช้เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นตามภาระหน้าที่ของครูที่เกิดจากผลของการที่ครูได้ทำการวิจัยในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารหรือหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญในการบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน โดยใช้ผลงานการวิจัยของครูเป็นเกณฑ์ส่วนหนึ่ง เพื่อการพิจารณาความดีความชอบ หรือการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ การงานของครูให้สูงขึ้นได้แก่

- (1) กระตุ้นให้ช่วยๆ ให้ครูคิดปรับปรุงการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัยอันเป็นความก้าวหน้าของอาชีพครู

- (2) การผลิตงานวิจัยในโรงเรียนถือเป็นส่วนหนึ่ง ในการพิจารณา
ความดีความชอบ
- (3) พิจารณาให้ความดีความชอบแก่ครูที่ทำการวิจัย แล้วนำผลการวิจัย
ไปปรับปรุงงานในหน้าที่
- (4) ให้โอกาสครูมีผลงานวิจัยได้ศึกษาต่อเพื่อการเลื่อนวิทยฐานะ
ของตน
- (5) ให้การสนับสนุนผลงานวิจัยของครู เพื่อนำไปขอเลื่อนตำแหน่งให้
สูงขึ้น
- (6) เปิดโอกาสให้ครูผู้มีผลงานวิจัยสามารถเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ใน
ระดับที่สูงขึ้น
- (7) ส่งเสริมให้ครูมีผลงานวิจัยมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน
- (8) มอบหมายภาระหน้าที่ให้ครูผู้มีผลงานวิจัย ได้รับผิดชอบในงานที่
ต้องใช้ความรู้ความสามารถสูงขึ้น
- (9) สนับสนุนให้ครูมีผลงานวิจัยให้ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้นำทาง
วิชาการ
- (10) ส่งเสริมครูผู้มีผลงานวิจัยนำผลงานวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่ง ในการ
ได้รับตำแหน่งอื่นที่สูงกว่าเดิม

สรุปได้ว่า แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนดังกล่าวข้างต้น
มุ่งสนับสนุน และส่งเสริมครูผู้ทำวิจัยในปัจจุบันต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ควรจะดำเนินการจัดให้มีขึ้น ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูผู้ทำวิจัยและมีบรรยากาศที่
เอื้อต่อการทำวิจัย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อ
แก้ไขปรับปรุงและพัฒนา การเรียนการสอนในชั้นเรียนได้นั้น ต้องประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ
ดังนี้

- 1) ปัจจัยด้านความรู้และทักษะการวิจัย โดยกิจกรรมที่ควรจัดให้ได้แก่ การ
จัดให้มี การสัมมนาวิชาการด้านการวิจัย จัดอบรมให้ความรู้ด้านการวิจัย โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ
จากสถาบันต่าง ๆ การส่งเสริมการวิจัยเป็นกลุ่ม โดยมีครูผู้นำด้านการวิจัย การส่งเสริมและ
สนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานได้มีโอกาสศึกษาต่อ เพื่อมีครูผู้นำด้านการวิจัย การส่งเสริม และ
สนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานได้มีโอกาสศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มวิทยฐานะ ตลอดจนให้คำปรึกษา
นิเทศ ติดตามผลการดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ หรือ
บุคคลผู้มี ความรู้และเชี่ยวชาญด้านการวิจัย เป็นต้น

2) ปัจจัยด้านงบประมาณสนับสนุนอุดหนุนการวิจัยในชั้นเรียน เพราะการวิจัยเรื่องหนึ่ง ๆ ย่อมต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้นเรื่องเงินทุนอุดหนุนจึงเป็นปัจจัยที่ผู้วิจัยหรือหน่วยงาน ดันสังกัดจำเป็นต้องมีความสามารถในการแสวงหา หรือจัดสรรงบประมาณสำหรับ ใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสม

3) ปัจจัยด้านเวลา ในการวิจัยแต่ละเรื่องต้องอาศัยเวลาดำเนินการที่ยาวนาน มาก ตั้งแต่เลือกหัวข้อ หรือปัญหาที่จะทำวิจัย การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวม ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปอภิปรายผลการวิจัย และการเขียนรายงานการวิจัย ซึ่งผู้วิจัย จะต้องบริหารเวลาเพิ่มการวิจัยด้านการทำปฏิทินดำเนินการวิจัย จะช่วยให้การดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

4) ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ แหล่งค้นคว้าและเครื่องอำนวยความสะดวก อื่น ๆ ได้แก่ เอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีเครื่องคำนวณ เครื่องคอมพิวเตอร์ ตู้เก็บเอกสาร ตลอดจนการบริหารต่าง ๆ ทางธุรการต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าประกอบการวิจัย

5) ปัจจัยด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย การให้ความร่วมมือสนับสนุน และการช่วยเหลือในการวิจัย ได้แก่ ที่ปรึกษาการทำวิจัยเพื่อนครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หน่วยงาน เอกชนหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการให้ความร่วมมือจากนักเรียนซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญ ที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียน

6) ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำวิจัย เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในการกระตุ้นให้ครูผู้ทำวิจัยได้ทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งผู้วิจัยและผู้บริหารจะต้องสร้างให้มีขึ้น ภายในโรงเรียน ได้แก่ แรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก (ซุติมา ปัญญาพิณิจกูร. 2529 อ้างถึงใน พิระวัฒน์ วงษ์พรหม. 2533 : 73) แรงจูงใจภายในคือ การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการวิจัย ส่วนแรงจูงใจภายนอก คือ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดการวิจัยมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา การบริหารเพื่อส่งเสริมให้ครูผู้ปฏิบัติงานวิจัย ในโรงเรียน สามารถจะทำงานวิจัยได้ประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพมากขึ้นอยู่กับ สิ่งจูงใจที่มีอยู่ในหน่วยงานนั้น

เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg อ้างถึงใน ประพันธ์ สุริหาร. 2533 : 33) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่ส่งเสริมให้เกิดสิ่งจูงใจเพื่อให้คนปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ชนิดแรกเรียกว่าปัจจัยกระตุ้น (Motivator Factors) มี 5 องค์ประกอบ คือ ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบและความก้าวหน้าในตำแหน่ง

การงาน องค์ประกอบนี้มีความสำคัญอยู่ในระดับมากในการที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความพึงพอใจ และมีกำลังใจที่จะทำงาน ส่วนปัจจัยที่ 2 เป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พึงพอใจในงาน เรียกว่า ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) ซึ่งมี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ เงินเดือน โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าและความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์ กับเพื่อนร่วมงาน การปกครองและบังคับบัญชา นโยบาย การบริหารงานของหน่วยงาน สภาพการทำงาน ความเป็นอยู่ส่วนตัว และความมั่นคงในการทำงาน จากการศึกษาของเฮิร์ชเบิร์ก การศึกษาปัจจัยกระตุ้น พบว่า ปัจจัยค้ำจุนนี้ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญน้อย ที่จะส่งผลต่อความรู้สึกพอใจในการทำงานของคน แต่มีความสำคัญเพียงเป็นตัวป้องกัน ไม่ให้เกิดความไม่พึงพอใจในงานเท่านั้น

โรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับนโยบาย การส่งเสริมการวิจัยมา จากกระทรวงศึกษาธิการและกรมสามัญศึกษาและมีการส่งเสริมการวิจัยของบุคลากร โดยผู้ที่ ทำการวิจัยจะได้รับประโยชน์จากการทำวิจัยในการปฏิบัติงานโดยสามารถนำผลงานวิจัยที่ได้ เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งทั้งสายผู้บริหารและสายผู้ปฏิบัติการสอนและ ผลงานที่เป็นรายงานการวิจัย ได้ส่งเสริมการจัดทำวิจัยของครู โดย

- 1) จัดทำคู่มือการทำวิจัยในชั้นเรียนและแนวทางการจัดทำผลงานทางวิชาการ แจกจ่ายไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศเพื่อให้ครูผู้ทำการวิจัยได้ศึกษา
- 2) ตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือในการทำงานวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานที่ต้อง ทำควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานที่ทำหาย อยากลองทำ อยาคิดตาม เกิดความกระตือรือร้น เป็นงานที่ละเอียดถี่ถ้วน (สุนทร สุนันท์ชัย, 2527 : 87-94) ได้แนะนำวิธีการส่งเสริมความรู้ความสามารถของครูในโรงเรียนได้หลายวิธี ผู้บริหาร โรงเรียนสามารถที่จะเลือกวิธีการดังกล่าวนี้ไปปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนได้อย่าง เหมาะสม คือ

- (1) ประชุมครูในลักษณะที่ส่งเสริมความรู้ครู
- (2) การจัดห้องสมุดสำหรับโรงเรียน
- (3) การอบรมครู
- (4) การทดลองทางวิชาการ
- (5) การจัดกลุ่มหรือคณะกรรมการให้มีหน้าที่ศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

โดยเฉพาะ

- (6) การพบปะเป็นรายบุคคล

- (7) การเยี่ยมชมห้องเรียนและการดูการศึกษาในโรงเรียน
- (8) การสาธิต
- (9) การฟังปาฐกถา การบรรยาย การอภิปราย
- (10) การส่งเสริมให้เป็นสมาชิกของสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ทางวิชาการ
- (11) การส่งเสริมให้มีการศึกษาเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ
- (12) การประเมินผลประสิทธิภาพของครู

นภาพร สิงห์ทัด (2541 : 36) ได้กล่าวว่ สมรรถภาพการทำวิจัยของผู้นำหรือผู้บริหารโรงเรียนมีความจำเป็นและมีความสำคัญยิ่งที่จะช่วยส่งเสริมสมรรถภาพทางด้านการวิจัยให้แก่ครูและบุคลากรการศึกษาประจำการที่จะช่วยให้มีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อการทำวิจัยจะเป็นการเอื้ออำนวยให้เกิดความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรของหน่วยงานต่าง ๆ หรือนำความรู้ทางการวิจัยไปใช้ในการวิเคราะห์ปัญหา เทคนิควิธีการสอนตลอดจนสื่อการสอนอันเป็นแนวทางที่ช่วย ส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2533 : 2-4) ได้สรุป กรอบแนวคิดของนักวิจัย นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่สอนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัย จากการศึกษาที่ประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา เรื่อง เส้นทางใหม่ใน การวิจัยพัฒนาว่าแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ดังนี้

1) แนวนโยบายและยุทธศาสตร์ของการวิจัยในโรงเรียน

- (1) ควรจัดตั้งศูนย์พัฒนางานวิจัยในส่วนภูมิภาค รวมทั้งส่งเสริมให้มีแหล่งข้อมูล พื้นฐานด้านการวิจัยการอำนวยความสะดวกและชี้แนะข้อมูล แหล่งค้นคว้าอ้างอิง
- (2) ควรส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของนักวิจัย สนับสนุนครูผู้สอนให้มีความรู้ในทางวิจัยเพิ่มขึ้นและเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของผู้ดำเนินการวิจัย
- (3) ผู้บริหารระดับสูงจะต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยของแต่ละหน่วยงานให้เพียงพอ
- (4) จะต้องส่งเสริมให้มีการจัดการวิจัยที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และให้มีความร่วมมือกันดำเนินการวิจัย การกำกับดูแล ติดตามผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง
- (5) ควรสนับสนุนให้มีครูผู้ประสานงานการวิจัยมีการรวบรวมและเผยแพร่ผลงานวิจัยในทุกระดับรวมทั้งส่งเสริมให้มีการนำผลงานการวิจัยไปใช้เพื่อกำหนด

นโยบาย วางแผนและแก้ปัญหาการศึกษาของชาติอย่างกว้างขวางคุณภาพงานวิจัยในโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาการศึกษา

2) คุณภาพงานวิจัยในโรงเรียนเพื่อแก้ปัญหาการศึกษา

(1) จะต้องช่วยกันส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนทั้งใน ด้านวิธีสอนและนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่จะนำไปแก้ปัญหการเรียนการสอนในห้องเรียน

(2) ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ต้องให้ความสำคัญ และสนับสนุนเกี่ยวกับงบประมาณเพื่อการวิจัยอย่างเพียงพอ รวดเร็วและตรงเวลารวมทั้งการ หาแหล่งเงินทุนเพื่อการวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน

(3) ควรให้มีศูนย์สารสนเทศทางการวิจัยโดยใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ รวมทั้งการประสานความร่วมมือที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผลงานวิจัยและอื่นๆ ในหน่วยงานต่างๆ ทางการศึกษาอย่างทั่วถึงในทุก ๆ หน่วยงาน

(4) จะต้องให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร ด้านการวิจัย ในทุกหน่วยงานการศึกษาอย่างจริงจัง ซึ่งจะต้องกระทำในรูปการฝึกอบรม สัมมนา ติดตาม ให้คำปรึกษา การทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง นำวิจัยได้สำเร็จและควรให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตครู มีหลักสูตรทำการวิจัยและภาคปริญญาณิพนธ์ในหลักสูตรปริญญาตรี

(5) จะต้องช่วยกันสร้างความตระหนักให้ครูอาจารย์ในโรงเรียน เห็น ความสำคัญของการทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนในหน้าที่ของตนเอง รู้จักแบ่งเวลา เพื่อ การพัฒนาการจัดตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการวิจัย

(6) ทุกหน่วยงานควรส่งเสริมให้มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและความต้องการที่ จะแก้ไขปัญหาของแต่ละท้องถิ่น

(7) ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบกับการวิจัยทางการศึกษา ได้ตระหนักถึง ความสำคัญของการเผยแพร่งานวิจัยทางการศึกษา ไปถึงมือผู้ใช้อย่างทั่วถึง และต้องคำนึงถึง การจัดทำรูปแบบที่เข้าใจง่ายและมีแนวทางการนำไปใช้ที่ชัดเจนและเหมาะสมกับการนำไปใช้ ในสายงานต่างๆ เช่น นักบริหาร นักวิชาการหรือผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอน

(8) ควรส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ผลิตผลงานวิจัย ทั้งที่เป็นงาน วิจัยขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ โดยให้กำลังใจการยอมรับและให้เกียรติแก่ผู้ผลิตงานวิจัยตามที่เห็น สมควรและถือว่าเป็นเกณฑ์หนึ่งในการพิจารณาความคิดความชอบด้วย การพัฒนาและส่งเสริม การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

3) การพัฒนาส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

(1) ควรให้มีกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับการวิจัยแก่ครู โดยจัดตั้งเป็น คณะกรรมการที่ปรึกษาการวิจัยในระดับจังหวัดในแต่ละจังหวัด ให้มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ ประสานที่ชัดเจน ทั้งในด้านภาระหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของแต่ละท้องถิ่น

(2) จะต้องตั้งศูนย์สารสนเทศในระดับเขตการศึกษา จังหวัดและกลุ่ม โรงเรียน เพื่อบริการข่าวสารและอำนวยความสะดวกและใช้เป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญในการ ศึกษาค้นคว้า ที่จะเป็ประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละท้องถิ่นอย่างแท้จริง

(3) ควรเน้นให้ทุก ๆ หน่วยงานทางการศึกษาดังแต่ระดับผู้บริหารจนถึงผู้ปฏิบัติได้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำวิจัยกับการพัฒนาการเรียนการสอน โดยเฉพาะ ในระดับสถาบันการศึกษาต้องมีครูผู้นำทางการวิจัยทุก ๆ สถาบันการศึกษา

(4) รัฐจะต้องให้ความสำคัญของการจัดสรรงบประมาณเพื่อทำการวิจัย และควรให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการ ศึกษาด้วยกันอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามดูแล ประเมินอย่างใกล้ชิด

(5) ควรจะให้มีการอบรมประชุม สัมมนาให้ความรู้ความเข้าใจและ แนวทาง ปฏิบัติงานวิจัยให้กับครูอาจารย์ผู้สอนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการชี้แนะแนวทางการ พัฒนาการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัย ให้ไปในทางที่ถูกต้อง สอดคล้องกับความ ต้องการของท้องถิ่น

(6) จะต้องสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกัน ระหว่างหน่วยงานต่อ หน่วยงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในการแลกเปลี่ยนข่าวสารหรือข้อมูลทางการวิจัย ทางการศึกษาอาจให้มีหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงที่เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ ระหว่างผู้ทำการวิจัยกับผู้นำผลงานการวิจัยไปใช้อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

(7) จะต้องช่วยกันสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับนักวิจัยท้องถิ่นให้มีความมุ่งมั่น ในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างแท้จริง โดยเฉพาะการจะพัฒนางาน การสอนตามหน้าที่ที่รับผิดชอบในโรงเรียน

(8) ควรให้ความสำคัญต่อครูในสถาบันการศึกษาที่ได้ผลิตผลงานทาง การวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ตามภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบที่มอบมาให้ เช่น การเผยแพร่เกียรติคุณของนักวิจัย การคัดเลือกงานวิจัยดีเด่นทั้งในระดับจังหวัด เขตการศึกษา และ ทั่วประเทศ

- (9) ควรให้มีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณของนักวิจัยในท้องถิ่นเพื่อสร้างความรักต่อการพัฒนาการวิจัย
- (10) ควรจัดให้มีชมรมนักวิจัยแต่ละจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ประสานกิจกรรมการวิจัยกับการพัฒนาการเรียนการสอนในท้องถิ่น
- (11) ควรกำหนดบทบาทของเครือข่ายการวิจัยและหน้าที่เครือข่ายให้ชัดเจน
- (12) จะต้องแต่งตั้งองค์กรและบุคลากรการประสานงานวิจัยในระดับเขตการศึกษา ในระดับจังหวัด เพื่อให้เป็นหน่วยงานอิสระทางการวิจัย ทั้งนี้ไม่เพียงแต่หน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ เช่น มหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา เอกชน จะได้มีส่วนร่วมด้านการวิจัย
- (13) จะต้องจัดตั้งคณะกรรมการวิจัยในเครือข่ายทางการวิจัยระดับต่าง ๆ โดยมีคำสั่งแต่งตั้งของกระทรวงศึกษาธิการ
- (14) จะต้องจัดทำเอกสารเป้าหมายของการดำเนินงานชี้แจงให้ผู้ที่อยู่ในเครือข่ายทราบเพื่อสร้างความเข้าใจและความมั่นใจในการทำงานวิจัย
- (15) การสร้างระบบการประสานงานของเครือข่ายการประสานงานที่ชัดเจน โดยพิจารณาถึงปัญหาและอุปสรรคและความต้องการทั้งในระดับปฏิบัติและระดับบริหารในแต่ละหน่วยงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- (16) จะต้องช่วยกันประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา ของชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาด้วยระบบเทคนิควิธีการของกระบวนการวิจัย

1.8 ปัญหาในการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูมีวิถีชีวิตของการทำงานครูอย่างเป็นระบบ เห็นภาพของงานตลอดแนว แต่ในความเป็นจริงนั้นครูก็คิดว่าการวิจัยเป็นเรื่องที่ยากยิ่งในการทำ จึงเป็นปัญหาตลอดมา มีนักการศึกษาได้กล่าวถึง ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนมีดังนี้

พิมพ์พันธ์ เชชะคุปต์ และคณะ (2544 : 144) ได้กล่าวสรุป ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

- 1) งานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่วนใหญ่นั้นเป็นวิธีและรูปแบบการสอนแบบต่างๆ ไปและเป็นงานวิจัยที่เน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าเน้นกระบวนการคิดและการปฏิบัติซึ่งเป็นงานวิจัยที่ยังไม่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเท่าที่ควร
- 2) ผู้ใช้ผลงานวิจัยกับผู้ทำวิจัยไม่ใช่คนเดียวกัน จึงไม่เห็นความสำคัญของงานวิจัย
- 3) ครูผู้สอนไม่เข้าใจระเบียบวิธีวิจัยไม่มีความรู้และเวลาในการทำวิจัย
- 4) ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนมีน้อยและงานวิจัยที่มีส่วนใหญ่ทำในหัวข้อกว้าง ๆ ไม่ได้เจาะลึกไปถึงห้องเรียน ผู้สอนและนักเรียนอย่างแท้จริง
- 5) การจัดการเรียนการสอน การกำหนดเนื้อหาหลักสูตรต่าง ๆ ขาดการใช้ข้อมูลจากการวิจัย ส่วนมากใช้การลอกเลียนจากต่างประเทศ

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 58) ได้สรุปถึงปัญหาในการทำวิจัยของครู โดยภาพรวมเป็นรายด้าน ดังต่อไปนี้

- 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ได้แก่
 - (1) การวิจัยทางการศึกษา
 - (2) การวิจัยในชั้นเรียน
 - (3) การออกแบบการวิจัย
 - (4) การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
 - (5) การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - (6) สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2) ด้านทักษะในการทำวิจัย ได้แก่
 - (1) ทักษะในการค้นคว้า ตรวจสอบเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - (2) ทักษะในการออกแบบการวิจัย
 - (3) ทักษะในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
 - (4) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เพื่อการประสานงานในการทำวิจัย
 - (5) ทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - (6) ทักษะในการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล
 - (7) ทักษะในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล
 - (8) ทักษะในการเขียนรายงานผลการวิจัย

- 3) ด้านคุณลักษณะของนักวิจัย ได้แก่
- (1) ศรัทธาและซื่อสัตย์ต่อระเบียบวิธีวิจัย
 - (2) ใฝ่รู้หรือศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ
 - (3) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - (4) ขยันหมั่นเพียรและมีความอดทน
 - (5) เคารพความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
 - (6) มีอิสระทางความคิดโดยปราศจากอคติในทุก ขั้นตอนของการ

ทำวิจัย

- (7) เคารพความคิดเห็นทางวิชาการของคนอื่น
- (8) ละเอียครอบคอบในการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน

- 4) ด้านการสนับสนุนการวิจัย ได้แก่
- (1) สนับสนุนงบประมาณในการวิจัย
 - (2) จัดหาอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัย
 - (3) จัดหาแหล่งวิชาเพื่อศึกษาค้นคว้างานวิจัย
 - (4) มีคณะกรรมการที่ปรึกษาการวิจัย
 - (5) ส่งเสริมให้เข้าร่วมประชุมหรืออบรมการทำวิจัย
 - (6) ส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2544 : 8) กล่าวว่า แม้ว่าการวิจัยในชั้นเรียนจะมีประโยชน์ แต่ก็มี ข้อจำกัดบางประการ ดังนี้

- 1) ครูที่ขาดความรู้และทักษะพื้นฐานทางการวิจัยและอยู่ห่างไกลแหล่งความรู้ หรือขาดผู้รู้ที่สามารถแนะนำได้ จะประสบปัญหาในการวิจัยในชั้นเรียน
- 2) การบริหารจัดการด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนของโรงเรียนอาจเป็น พันธนาการที่ทำให้ครูไม่สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้
- 3) การวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานที่ต้องใช้ทั้งพลังกายและพลังใจทุ่มเทอย่าง เต็มที่รวมทั้งยังต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ร่วมงานและผู้บริหารโรงเรียนอีกด้วย
- 4) การวิจัยในชั้นเรียนมีขอบเขตจำกัดเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีจำนวน น้อยทำให้ได้คำตอบที่ได้จากการวิจัยไม่สามารถอ้างอิงสากลได้
- 5) เนื่องจากครูมีภาระงานในแต่ละวันมีมากทั้งการเรียนการสอนและงาน โครงการอื่นๆ ทำให้เหลือเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลน้อย

6) ครูอาจคิดว่า การวิจัยเป็นบทบาทของนักวิชาการที่ต้องมีความรู้ในการวิจัยโดยตรง มีประสบการณ์หรือมีการศึกษาสูงจึงจะเลยต่อการวิจัยในชั้นเรียน

7) การวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานที่ต้องอาศัยเวลาในการรอคอยคำตอบด้วยความอดทน ดังนั้นครูที่ใจร้อนต้องการคำตอบเร็วหรือใจร้อนด่วนสรุปก็จะทำไม่ได้หรือได้คำตอบที่ผิดพลาด

อุทุมพร จามรมาน (2537:2) ได้กล่าวว่า นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการที่ให้ครูรู้จักการแสวงหาข้อมูลที่เชื่อถือได้ และเป็นระบบด้วยการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำมาแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน และการสอนของครู แต่สภาพการปฏิบัติกลับส่งผลตรงกันข้าม กล่าวคือ ครูที่ต้องการเลื่อนตำแหน่ง ต่างพยายามหาทางที่จะทำรายงานออกมาเพื่อให้ตนเองได้รับตำแหน่งโดยไม่มุ่งที่จะนำผลงานดังกล่าวกับไปสู่ชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน ครูจึงทิ้งนักเรียน เกิดการแสวงหาตำแหน่ง เกิดปัญหาการบริหารงานในโรงเรียน เกิดผลกระทบต่อนักเรียนและวงการศึกษาและไม่เป็นการพัฒนาการเรียนของนักเรียนและการสอนของครู เป็นต้น

สุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม (2546 : 59 ; อ้างใน วีรพล ฉลาดเข้ม, 2544 : 34) กล่าวว่า ปัจจุบัน ครูสังกัดกรมสามัญศึกษา กระตือรือร้นในการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นอันมาก แต่ปัญหาในการวิจัยของครูพอสรุปได้ดังนี้

1) ปัญหาในเรื่องการไม่มีเวลา เพราะครูให้เวลากับงานสอนเป็นสำคัญ จึงไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับการทำวิจัย ฉะนั้นครูจึงต้องบริหารเวลาให้ดีและต้องทำงานอย่างเป็นระบบ ใช้เวลาว่าง เช่น ช่วงปิดภาคเรียนครูต้องวิเคราะห์วางแผน เตรียมอุปกรณ์เครื่องมือให้พร้อม และเมื่อเปิดภาคเรียนมาครูจะได้เริ่มทำตามแผนการวิจัยตลอดภาคเรียน แล้วใช้เวลาในช่วงปิดภาคเรียนอีก 2-3 สัปดาห์เป็นอย่างน้อย สำหรับวิเคราะห์สรุปและผลิตงาน

2) ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้การช่วยเหลือทางด้านวิชาการ โดยเฉพาะในเรื่องสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

3) ปัญหาเรื่องการผลิตและรายงานผลการวิจัยที่ต้องการผู้ช่วยผลิตตัวรายงานทั้งหลายจากการนำเสนอปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยในชั้นเรียน สรุปปัญหาและอุปสรรคมี 3 ด้าน คือ ด้านผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้อง ด้านงบประมาณสนับสนุนการวิจัยและด้านวัสดุอุปกรณ์และแหล่งข้อมูลในการทำวิจัย

งานครูเป็นวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูงต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการปฏิบัติงาน จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาวิชาชีพครูให้มีมาตรฐานสูงและเป็นที่ยอมรับ

ของสังคม ในขณะที่เดียวกันก็ต้องก้าวหน้าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการเทคโนโลยี
 กำนนิยมและวัฒนธรรมของสังคม การปฏิบัติงานในชั้นเรียนของครูจึงไม่ใช่สูตรสำเร็จที่หยุดนิ่ง
 ตายตัวแต่ต้องมีการเคลื่อนไหว เพื่อปรับเปลี่ยนและพัฒนาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้โรงเรียนและ
 ในห้องเรียนซึ่งเป็น เบ้าหล่อหลอมที่ดีที่สุดในการผลิตทรัพยากรบุคคลออกสู่สังคม งานครูยัง
 เกี่ยวข้องกับการพัฒนา สติปัญญาและความสามารถที่หลากหลายของเด็กแต่ละคน ครูจะต้อง
 ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมวิธีสอน สื่อ ตลอดจนเครื่องมือใหม่ ๆ มาช่วยในการเรียนการสอนเพื่อ
 ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่และตอบสนองต่อผู้เรียนแต่ละคน การวิจัยในชั้นเรียนเป็น
 กระบวนการหาความรู้ใหม่ที่ครูจะต้องนำมาดำเนินการควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ให้ความสำคัญ เกี่ยวกับการวิจัย
 ในมาตรา 24 (5) กำหนดให้ครูผู้สอนสามารถใช้การวิจัยและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ
 เรียนรู้ในสภาพจริง ครูที่พัฒนาผู้เรียนโดยใช้การวิจัยในชั้นเรียนมีจำนวนไม่น้อย ที่ประสบ
 ปัญหาทำการวิจัยที่ไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นที่ตรงไหนไม่รู้จะต้องทำอะไรเมื่อเริ่มต้นแล้ว จะดำเนินการ
 ประสบความสำเร็จหรือไม่ (ยูทธนา ปฐมวรชาติ. 2544 : 59) เพราะการวิจัยเป็นเรื่องใหม่โดย
 เฉพาะในโรงเรียนมัธยมศึกษา การวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นปัญหาอยู่มาก

กรมวิชาการ (2525 : 3) ได้เสนอปัญหาการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนไว้เป็น
 รายข้อ ดังนี้

1) ปัญหาในด้านเทคนิคการวิจัย ซึ่งปัญหาทางด้านนี้แบ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับการ
 การขาดแคลนแหล่งค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น
 ไม่มีคุณภาพ การเขียนรายงานการวิจัยสื่อความหมายไม่ได้ ผลงานการวิจัยยังขาดแคลนใน
 บางประเภท รูปแบบการวิจัยไม่เหมาะสม ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลและผู้ใช้ข้อมูลไม่มีคุณภาพ
 กลุ่มตัวอย่างไม่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรและผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความสำคัญ
 การวิจัย เป็นต้น

2) ปัญหาด้านการบริหารงานวิจัย ปัญหาด้านนี้จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับผู้วิจัย
 ไม่มีเวลาในการทำวิจัย ขาดผู้ช่วยงานวิจัยมีงบประมาณด้านการทำวิจัยจำกัดและขาดขวัญกำลังใจ
 ในการทำวิจัย

กองวิชาการ สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 :10) ได้จัดสัมมนา
 ศึกษาพิเศษทั่วประเทศในโครงการการวิจัยและทดลองหารูปแบบเพื่อพัฒนาการสอนและสรุป
 ปัญหาใน การดำเนินการโครงการวิจัยในหน่วยงานของจังหวัดไว้ ดังนี้

1) ปัญหาในการเลือกเรื่องที่จะทำการวิจัย ซึ่งมีปัญหาดังนี้

- (1) ผู้วิจัยในระดับจังหวัด ไม่สามารถจะทำวิจัยในรูปแบบที่ต้องการได้อย่างอิสระ เพราะสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้ทำวิจัยเชิงทดลองเท่านั้น
- (2) การเลือกปัญหาในการนำมาทำการวิจัยยังวิเคราะห์ไม่ชัดเจน
- (3) เรื่องที่จะนำมาทำการวิจัยไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์
- (4) เรื่องที่ทำการวิจัยมักซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น เนื่องจากขาดการเผยแพร่ผลงานการวิจัย
- (5) ผู้วิจัยมักที่จะทำการวิจัยในเรื่องที่ตนเองถนัดและสนใจมากกว่าที่จะทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาของชั้นเรียน
- (6) ผู้ร่วมงานมักจะไม่ให้ความร่วมมือในการเลือกเรื่องที่จะทำการวิจัย ทำให้ไม่ได้ หัวข้อเรื่องที่เป็นปัญหาจริง ๆ

2) ปัญหาในการเขียนโครงการ

- (1) ในระดับจังหวัดขาดแคลนข้อมูลและเอกสารที่ใช้อ้างอิงในการเขียนโครงการ
- (2) ขาดความรู้ในการเขียนโครงการ
- (3) หน่วยงานในระดับสูงขึ้นไปไม่มีตัวอย่างเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนโครงการ

3) ปัญหาในการวางรูปแบบการวิจัย

- (1) ขาดที่ปรึกษาเนื่องจากในหน่วยงาน ไม่มีผู้มีความรู้ทางการวิจัย
- (2) ผู้วิจัยขาดความรู้ในการวางรูปแบบการวิจัย

4) ปัญหาในการเลือกสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) ผู้วิจัยขาดความรู้และไม่มั่นใจในการเลือกใช้สถิติให้ถูกต้องและเหมาะสม
- (2) ขาดที่ปรึกษาทางสถิติ

5) ปัญหาในการดำเนินงานวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) ในระดับจังหวัดขาดเครื่องมือคิดคำนวณที่มีประสิทธิภาพ
- (2) ขาดกำลังคนและมีเวลาค่อนข้างจำกัด
- (3) ขาดความรู้ในการคิดคำนวณและการใช้เครื่องมือคิดคำนวณ

6) ปัญหาในการเขียนรายงานการวิจัย

(1) แหล่งค้นคว้าด้านวิชาการในท้องถิ่นมีน้อยทำให้ขาดเอกสารในการอ้างอิงในการเขียนรายงาน

(2) บุคลากรผู้ช่วยและเวลาในการเขียนรายงานการวิจัยมีจำกัด

(3) หน่วยงานในระดับสูงขึ้นไปไม่กำหนดมาตรฐานการเขียนรายงานวิจัยมาให้

(4) ขาดความถนัด และประสบการณ์ในการเขียนรายงานการวิจัย

7) ปัญหาการนำผลการวิจัยไปใช้

(1) ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนเนื่องมาจากขาดความรู้ความเข้าใจไม่เห็นความสำคัญและไม่สนใจการวิจัย

(2) ผู้เกี่ยวข้องระดับต่าง ๆ ในหน่วยงานยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และความสนใจในการนำผลการวิจัยไปใช้

(3) ขาดงบประมาณสนับสนุนในการเผยแพร่และการนำผลการวิจัยไปใช้

(4) ไม่มีโครงการรองรับในการนำผลการวิจัยไปใช้

(5) ผู้ใช้ผลการวิจัยไม่เข้าใจทำให้นำผลการวิจัยไปใช้ผิด ๆ

(6) ผู้ใช้ผลการวิจัยไม่มีความมั่นใจในการนำผลการวิจัยไปใช้

8) ปัญหาด้านความรู้และความสามารถของบุคลากรที่ดำเนินการวิจัย

(1) บุคลากรในระดับโรงเรียนมีความรู้ในด้านทำการวิจัยน้อย เนื่องจากไม่ได้รับ การอบรมหรือฝึกทักษะทางการวิจัย

(2) บุคลากรทั้งในระดับโรงเรียนและระดับจังหวัด ต้องรับผิดชอบงานหลายด้าน ทำให้มีเวลาน้อยและไม่ได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

(3) จำนวนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการทำวิจัยในโรงเรียนยังมีน้อย

(4) ขาดผู้รู้ที่ให้คำปรึกษาในการทำวิจัยแก่ผู้ทำวิจัย

(5) บุคลากรที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการวิจัยบางขั้นตอนไม่เข้าใจจุดประสงค์ของการวิจัยจึงทำให้การดำเนินการวิจัยไม่เป็นไปตามธรรมชาติ

9) ปัญหาด้านงบประมาณที่ใช้ในการวิจัย

(1) การจัดสรรงบประมาณล่าช้า ไม่ทันการณ์

(2) มีปัญหาการใช้เงินงบประมาณ เนื่องจากช่วงปีงบประมาณกับช่วงปีการศึกษาคาบเกี่ยวกันทำให้ไม่สามารถใช้เงินได้ในช่วงเวลาที่ต้องดำเนินการวิจัยบางขั้นตอน

(3) งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ

(4) การเบิกจ่ายงบประมาณกระทำได้ลำบาก

10) ปัญหาด้านอื่น ๆ

(1) ขาดบุคลากรช่วยงานวิจัยโดยเฉพาะด้านธุรการ ไม่สะดวกและได้ผลงานล่าช้า

(2) มีโครงการอื่นแทรกซ้อนทำให้การดำเนินการวิจัยล่าช้า

(3) ขาดแหล่งค้นคว้าด้านวิชาการ ตำรา เอกสารอ้างอิง

(4) ขาดวัสดุ อุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกที่ใช้ทำวิจัย เช่น

อุปกรณ์การพิมพ์

(5) บุคลากรอื่นๆ ไม่สนใจงานวิจัย

(6) ผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยตอบไม่ตรงความเป็นจริง

อุทัย คลยเกษม (2533 : 3 - 9) กล่าวว่า ปัญหาที่ครูไม่ทำวิจัยมีสาเหตุหลายประการ ดังนี้

1) ขาดความสนใจในเรื่องแนวคิดและการแสวงหาความรู้ใหม่

2) ขาดการสนับสนุนทางด้านงบประมาณและทุนรอน

3) ขาดความรู้ความตั้งใจในเรื่องกระบวนการทำวิจัย

4) ครูที่ทำวิจัยไม่ใช่ทำเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ทำเพื่อหวังผลการเลื่อนตำแหน่ง

เท่านั้น

โกวิท ประวาลพฤกษ์ (2526 : 86) ได้ชี้ให้เห็นปัญหาอุปสรรคของการวิจัยที่

ผ่านมา 7 ประการ คือ

1) การเลือกหัวข้อเรื่องของนักวิจัยยังใช้เกณฑ์ความสนใจของตนเอง ยังไม่ได้พิจารณาว่าเรื่องที่จะวิจัยนั้นสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาหรือไม่ จึงทำให้การนำผลการวิจัยไปใช้มีข้อจำกัด

2) การวิจัยยังเป็นลักษณะการศึกษาตัวแปรตัวเดียว ไม่มุ่งที่จะแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งระบบการวิจัยทางการศึกษา เพราะตัวแปรบางตัวมีอิทธิพลต่อตัวแปรอื่น

3) ตัวแปรที่ศึกษาเหล่านี้ ยังเป็นตัวแปรที่ไม่สำคัญ การพิจารณาตัวแปรที่มาศึกษาควรต้องศึกษามาจากทฤษฎีของเรื่องนั้น ๆ โครงสร้างของเรื่องนั้นๆ มาประกอบ

4) การเก็บข้อมูลยังไม่ดี เนื่องจากมาการเก็บข้อมูลทางการวิจัยทางการศึกษา ยังใช้แต่แบบสอบถามเป็นหลัก ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามนั้นอาจไม่ได้ใช้ความรู้สึกที่แท้จริงมาตอบจึงทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่ถูกต้องเท่าที่ควร

5) การวิจัยส่วนใหญ่ยังเป็นการศึกษาของช่วงเวลาเดียวและไม่มีการติดตามศึกษาเป็นระยะเวลาต่อเนื่องพอสมควร จึงทำให้ผลงานวิจัยที่ได้ขึ้นอยู่กับเวลา สถานการณ์ที่จะศึกษาขณะนั้น ผลงานวิจัยที่ได้อาจไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

6) การวิเคราะห์ข้อมูลยังจัดทำไม่ลึกซึ้งและบางครั้งผู้วิจัยไม่ได้ตระหนักถึงรูปแบบของการวิจัยจึงใช้สถิติวิเคราะห์ในทางที่ผิด

7) การเขียนรายงานการวิจัย ยังไม่สามารถสื่อความหมายได้ ภาษาที่ใช้ในการวิจัย มักเป็นภาษาทางสถิติ จึงทำให้ผู้อ่านไม่มีพื้นความรู้ทางสถิติหรือการวิจัย ไม่เข้าใจในเรื่องที่อ่านและปัญหาอีกประการคือ การจัดทำ ข้อเสนอแนะมักไม่สัมพันธ์กับผลที่ได้

นอกจากที่กล่าวมานี้ (เนาวรัตน์ สวัสดิ์, 2545 : 70 ; อ้างใน วิไลวรรณ สมบูรณ์,

2543 : 23) ยังพบข้อบกพร่องของงานวิจัยของครู ในการขอตำแหน่งอาจารย์ 3 ได้สรุปไว้ ดังนี้

- 1) ไม่ถูกระเบียบแบบแผนของงานวิจัย เช่น ไม่มีวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง
- 2) ตั้งสมมุติฐานไม่ถูกต้อง
- 3) ใช้ค่าสถิติไม่ถูกต้อง
- 4) เรื่องบางเรื่องไม่วิจัยก็ทราบผลได้
- 5) หัวข้อการวิจัยกับเนื้อหาไม่ตรงกัน
- 6) การอภิปรายผล แปลผลไม่ชัดเจน ไม่ถูกต้องตามหลักวิชา
- 7) ข้อเสนอแนะน้อยไปและไม่สอดคล้องกับการวิจัย

มนัส ไชยศักดิ์ (2544 : 54) กล่าวว่า ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยในชั้นเรียน

มีดังนี้

- 1) ครูไม่มีความรู้เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 2) ครูไม่เห็นคุณค่าของการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 3) ครูเห็นว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องยาก
- 4) ขาดผู้ให้คำแนะนำในการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 5) ขาดเอกสารงานวิจัยให้ครูดูเป็นแบบอย่าง
- 6) ครูไม่มีเวลาที่จะทำการวิจัยในชั้นเรียน

สรุปได้ว่า ปัญหาที่ประสบในการดำเนินการเพื่อการวิจัยทางการศึกษา หรือ การวิจัยใน ชั้นเรียนนั้นจะเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากขาดปัจจัยที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวม ได้แก่ ปัญหา ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ด้านทักษะในการทำวิจัย ด้านคุณลักษณะ ของนักวิจัยและ ด้านการสนับสนุนการวิจัย

1.9 ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการวิจัยในชั้นเรียน

ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูหรือผู้ทำการวิจัยนั้น ครูหรือผู้ทำการวิจัยจะ ต้องมีความรู้ในกระบวนการวิจัยและยังมีปัจจัยที่จะสนับสนุนให้การทำการวิจัยได้สำเร็จได้อีก หลายประการ ซึ่งปัจจัยเหล่านั้น ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนและร่วมมือจากผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานผู้วิจัยมีเวลาเพียงพอสำหรับทำการวิจัย มีงบประมาณเงินทุนสนับสนุนการวิจัย สำหรับค่าใช้จ่ายในการวิจัยอย่างเพียงพอและการส่งเสริมให้เกิดการวิจัยในหน่วยงานต่าง ๆ นั้น จำเป็นต้องสร้างปัจจัยให้มีบรรยากาศเกื้อกูลต่อการวิจัยให้มากที่สุด ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยหลัก 3 ด้านคือ

1) ปัจจัยเกี่ยวกับนักวิจัย ได้แก่ ความรอบรู้ในสังคมบางด้าน ความรอบรู้ ในเชิงทฤษฎี การวิจัย ความรอบรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัย ความสามารถในการเชิงวิเคราะห์ วิจัย ความสามารถในการถ่ายทอดผลการวิจัย

2) ปัจจัยเกี่ยวกับหน่วยงานวิจัย ในแง่ที่มี 2 องค์ประกอบย่อยคือ

(1) โครงสร้างของหน่วยงาน หน่วยงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพต้องมี โครงสร้างที่ให้ปัจจัยป้อนเข้า (Input) ในแง่ต่างๆ คือ มีศูนย์ข้อมูลพื้นฐานที่ดีและพร้อมจะ นำข้อมูลมาใช้ได้ มีเอกสารและวรรณคดีที่เกี่ยวข้องเพียงพอสำหรับการทำวิจัยแต่ละเรื่องมี คณะวิจัยที่ได้รับการอบรมแล้วมีอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัย และมีทุนสำหรับการวิจัย

(2) ระบบบริหารงานของหน่วยงาน ประกอบด้วยมีการจัดหาและ กระจายบุคลากร ความสามารถตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ สำหรับการวิจัยอย่างเหมาะสม มีการแบ่งแรงงานและความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม มีผู้นำที่มีประสิทธิภาพ มีช่องทางหรือ เครือข่ายสำหรับการเผยแพร่และติดต่อในการวิจัย (สุภางค์ จันทวานิช. 2524 : 22-25)

ปัจจัยที่เกี่ยวกับบริบทของการวิจัย (Research Context) ซึ่งปัจจัยส่วนนี้จะเป็น นามธรรมและทำให้คัดสรรใจได้ไม่ง่ายว่ามีอยู่สมบูรณ์มากน้อยเพียงใดในสังคมของเรา แต่ ปัจจัยในด้านนี้ยังมี อิทธิพลอย่างยิ่งต่อคุณภาพการทำวิจัยปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ แบบแผนการ

แสวงหาความจริงที่มีมาแต่โบราณ ความใจกว้างในการรับฟังคำติชมและการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ต่อการปรึกษาความต้องการงานวิจัยผลตอบแทนที่ไม่ใช่วัตถุในการทำวิจัย เช่น ความก้าวหน้าทางวิชาการได้รับการยอมรับจากสังคม รวมทั้งความเต็มใจที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะในหน่วยราชการหรือหน่วยปฏิบัติอื่นใดกับหน่วยงานวิจัย นอกจากนี้การทำวิจัยแต่ละเรื่องต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุเพียงพอ ผู้วิจัยต้องมีเอกสารในการศึกษาค้นคว้าจากตำราต่าง ๆ ซึ่งอยู่ตามห้องสมุดต่าง ๆ ต้องอาศัยที่ทำงานวิจัยต้องการมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น เครื่องคำนวณ เครื่องพิมพ์ดีด ตู้เก็บเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ ตลอดจนบริการต่างๆ ทางธุรการ ซึ่งเหล่านี้สำคัญมากที่จะทำให้การวิจัยจะประสบผลสำเร็จ ล่วงไปด้วยดี มีคุณภาพ (สุชาติ ประสิทธิรัฐสินธ์และคณะ. 2538 : 15) นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการทำวิจัย ชูติมา ปัญญาพิณิจนุกร (2529 : 10) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจในการทำวิจัยมี 2 ประเภท คือ

- 1) แรงจูงใจภายใน คือ การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการวิจัยซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร
- 2) แรงจูงใจภายนอก หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด รวมทั้งผลตอบแทนที่ช่วยให้เกิดความภาคภูมิใจ ซึ่ง ได้แก่ การประกาศเกียรติคุณยกย่องผู้มีผลงานการวิจัย การนำผลงานการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งในการขอเลื่อนขั้นหรือตำแหน่ง สนับสนุนให้มีการนำผลการวิจัยมาใช้ในหน่วยงานสนับสนุนให้นำผลการวิจัยไปเผยแพร่บรรยายในการประชุม ต่าง ๆ ภายนอกหน่วยงานอาจจัดเป็นวารสารของหน่วยงาน และประการสำคัญความร่วมมือของผู้ร่วมงาน ตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งตัวของนักเรียนเองซึ่งสำคัญที่สุดสำหรับการวิจัยในชั้นเรียน นอกจากนี้การทำวิจัยได้ดีนั้นจำเป็นจะต้องมีที่ปรึกษาในการวิจัยจะเป็นผู้เคยทำงานด้านการวิจัยมาก่อนหรือมีความเชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้เกิดแนวคิดที่กว้างขวางขึ้น (ทวีศักดิ์ ญาณประทีป. 2529 : 70-78) ซึ่งสอดคล้องกับ พัทยา สายหู (2522 : 1-2) ได้กล่าวว่า เหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการวิจัยมี 2 อย่าง คือ

- 1) เหตุจูงใจภายใน ได้แก่ การเกิดปัญหาสะกิดใจให้สงสัยและมีความต้องการอยากรู้คำตอบของปัญหานั้น
- 2) เหตุจูงใจภายนอก ได้แก่ กฎเกณฑ์การเลื่อนตำแหน่ง การสนับสนุน และสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ

ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการวิจัยในชั้นเรียนมีทั้งตัวผู้ทำการวิจัยและปัจจัยอื่น ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วนอกจากนี้ สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2534 : 13-16) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้งานวิจัยในชั้นเรียนประสบผลสำเร็จ คือ

- 1) ความสำคัญของหัวข้อการวิจัย
- 2) ความร่วมมือในการทำงานของทุกคนในกลุ่ม
- 3) การสนับสนุนจากผู้บริหาร
- 4) ความช่วยเหลือของอาจารย์ที่ปรึกษา

สรุปได้ว่า การดำเนินงานการวิจัยในชั้นเรียนจะทำให้การวิจัยสำเร็จนั้น มีองค์ประกอบหลายอย่างทั้งตัวผู้ทำการวิจัยเองบุคคลอื่นตลอดจนปัจจัยอื่นๆ ที่จะมาสนับสนุนในการทำวิจัยเพื่อให้ประสบผลสำเร็จและมีผลงานมีประสิทธิภาพสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการวิจัยในชั้นเรียนที่ผู้วิจัยต้องการ คือ ด้านการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ที่สนับสนุนการวิจัยและแหล่งข้อมูลในการดำเนินการวิจัย

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยในประเทศ

ประภัสสร วงษ์ดี (2540 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องกระบวนการและการใช้ผลผลิตการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูนักวิจัยในโรงเรียนประถมศึกษา : การศึกษาเชิงสำรวจและรายกรณี ผลการวิจัยพบว่า

1) กระบวนการของครูนักวิจัย เริ่มจากปัญหาการจัดการเรียนการสอนและขาดความพร้อมของนักเรียน ครูนักวิจัยจะเลือกปัญหาวิจัยที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ในการทำงานสอนและการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เครื่องมือในการวิจัยครูสร้างขึ้นเอง โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนในชั้นของตนเองและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิเคราะห์ เนื้อหาและการวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย

2) ครูได้มีผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนทั้งในด้านพัฒนาวิธีการสอนและสื่อ เพื่อพัฒนานักเรียนและการพัฒนาการปฏิบัติงานในวิชาชีพครู

ประภารัตน์ มีเหลือง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสมรรถภาพของครูนักวิจัยพบว่ารายการสมรรถภาพของครูนักวิจัยที่สำคัญและจำเป็นมากที่สุดในการทำวิจัยปฏิบัติการใน

ชั้นเรียนให้ประสบผลสำเร็จใน 10 ประการแรก คือ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร สามารถวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของนักเรียนได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง มีความซื่อสัตย์ซื่อตรงในทางวิชาการ เป็นนักอ่านที่มีความละเอียดรอบคอบ ทำงานเป็นระบบ มีใจกว้าง รับฟังและเคารพความคิดของผู้อื่น ศึกษาเอกสารตำราและสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชาชีพของครูอยู่เสมอ มีความคิดอิสระ ริเริ่มและสร้างสรรค์ และมีศรัทธาต่อกรวิจัย ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่าสมรรถภาพที่สำคัญมี 7 องค์ประกอบ เรียงลำดับคือ ด้านความรู้ ความสามารถในการระเบียบวิธีวิจัยและการดำเนินการวิจัย ด้านทักษะในการพัฒนาการเรียนการสอน ด้านจรรยาบรรณนักวิจัย ด้านบุคลิกภาพและคุณธรรมของครู ด้านทักษะในการพัฒนาการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านความสามารถในการประเมินผล การเรียนรู้และการใช้ข้อมูลข่าวสาร และด้านความสามารถในการวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้โดยที่องค์ประกอบทั้ง 7 ตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของสมรรถภาพของครูนักวิจัยได้ร้อยละ 57.70

ถัสดา กองคำ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการดำเนินการ โรงเรียนส่วนมากมีนโยบายส่งเสริมให้ครูนำผลวิจัยในชั้นเรียนไปพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารให้การสนับสนุนและให้ขวัญกำลังใจในการวิจัยในชั้นเรียน ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนน้อย ด้านงบประมาณ ครูส่วนมากใช้งบประมาณส่วนตัวในการทำวิจัย ด้านวัสดุอุปกรณ์และแหล่งข้อมูลโรงเรียน ส่วนมากมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำวิจัยแก่ครู แหล่งข้อมูลครูที่ทำการวิจัย ศึกษาจากเอกสาร ตำรางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทัศนีย์ สิทธิวงศ์ (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนโดยวิธีการทำวิจัยในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการแหล่งปัญหามาจากสภาพการจัดการเรียน การสอนของตนเองและจากการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สิ่งที่ครูผู้สอนคำนึงในการเลือกปัญหา คือ เป็นปัญหาที่ครูผู้สอนจะใช้วิธีการศึกษาที่ครูมีความถนัด ขั้นตอนที่ใช้เวลามาก คือ การขอคำปรึกษาและรับข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านการนำผลไปใช้ ครูผู้สอนได้นำผลไปใช้พัฒนาสื่อการเรียนการสอน ด้านปัญหาการทำวิจัยประสบปัญหาระดับปานกลาง ปัญหาการดำเนินการ ได้แก่ การสร้างเครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาด้านการสรุปและรายงานการวิจัย คือ การเขียน รายงานการวิจัย ปัญหาด้านการติดตามผล คือ การประเมินผลระหว่างดำเนินการ

วิไลวรรณ สมบูรณ์ (2543 : 52-57) ได้ทำการวิจัย ปัญหาและความต้องการ การวิจัยใน ชั้นเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนมีปัญหาและความต้องการการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ระดับ มาก ปัญหาการวิจัย ในชั้นเรียนเรียงตามลำดับคือด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย ด้านการดำเนินการวิจัยด้านสมรรถภาพในการวิจัยและด้านงบประมาณ ส่วนความต้องการ การวิจัยในชั้นเรียนเรียงตามลำดับ คือ ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ด้านงบประมาณ ด้านสมรรถภาพในการวิจัยและด้าน การดำเนินการวิจัย

ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่าปัญหาด้านสมรรถภาพในการวิจัยอยู่ใน ระดับมาก ปัญหาเกี่ยวกับวิชาคอมพิวเตอร์สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลและทักษะในการสร้าง เครื่องมือ ปัญหาด้านการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการมีปัญหา อยู่ในระดับมาก คือการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนา การเรียนการสอน การหาคุณภาพ ของเครื่องมือและการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ปัญหาด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยใน ชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก คือ ผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยในชั้นเรียนและผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษา การสร้างเครื่องมือ การทำวิจัยในชั้นเรียนและปัญหาด้านงบประมาณอยู่ในระดับมากผู้วิจัยต้องใช้งบประมาณส่วนตัว ส่วนด้านความต้องการ พบว่า ความต้องการการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ความต้องการด้านการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน คือ การนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนา การเรียนการสอนการหาคุณภาพเครื่องมือ ความต้องการด้านบุคลากร ต้องการผู้เชี่ยวชาญให้ คำปรึกษาในการสร้างเครื่องมือ ตรวจสอบเครื่องมือ ความต้องการด้านงบประมาณ โรงเรียน ควรจัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนอย่างค่อเนื่อง

เรวดี อาษานาม (2544 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การรับรู้ปัญหาและความต้องการ เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาในเขตพื้นที่บริการในสถาบันราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ครูมีจำนวนน้อยมากที่เคยทำการวิจัยในชั้นเรียนไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือ ประชุมเชิงปฏิบัติการมีครูส่วนหนึ่งเห็นว่าการสอนมีประสิทธิภาพโดยไม่ต้องทำหรือประยุกต์ ผลงานวิจัยแม้จะเห็นคุณค่าการวิจัยในชั้นเรียนแต่ครูก็สอนตามที่เคยปฏิบัติมาแบบเดิมๆ ครูมี ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนน้อยแต่มีครูจำนวนมากที่มีความเห็นว่าตนเองมีลักษณะของ นักวิจัยถ้าได้รับการสนับสนุนจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องครูน่าจะสามารถทำวิจัยใน ชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี ปัญหาที่สำคัญในการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ การวิเคราะห์และการนำ

ปัญหาการเรียนการสอนไปเป็นหัวข้อในการวิจัย การออกแบบหรือวางแผนการวิจัย การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ความรู้และทักษะในการทำวิจัย การขาดแคลนแหล่งค้นคว้างานวิจัย การเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียนยังไม่กว้างขวาง ครูบางคนขาดนิสัยรักการอ่านหรือไม่มีเวลาในการอ่าน ครูมีรายได้น้อย ไม่สามารถซื้อตำราหรือวารสาร ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ครูมีความต้องการ 4 ประการ คือ ด้านงบประมาณในการทำวิจัยในชั้นเรียน ต้องการที่ปรึกษา แหล่งความรู้สำหรับ การวิจัยและต้องการความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

นริศว์ ปรารมภ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกรุงเทพมหานคร พบว่า เจตนาในการทำวิจัยในชั้นเรียน พฤติกรรมการทำวิจัยในอดีตและการรับรู้ ความสามารถในการควบคุมการวางแผนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู สามารถทำนายพฤติกรรมในชั้นเรียนได้ เมื่อนำตัวแปรเจตนาที่จะทำวิจัยในชั้นเรียน และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมรวมกันทำนายพฤติกรรมในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ร้อยละ 37.90 เมื่อนำพฤติกรรมในการทำวิจัยในอดีตมารวมทำนายพฤติกรรมในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ร้อยละ 41.29 โดยมีตัวแปรทั้ง 3 ที่ทำนายพฤติกรรมในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติที่ระดับ .001 เจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมการวางแผนวิจัยในชั้นเรียนของครู สามารถทำนายเจตนาการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ผลตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยในชั้นเรียน การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมรวมกันทำนายเจตนาการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ร้อยละ 43.12 โดยมีตัวแปรทั้ง 3 ที่ทำนายพฤติกรรมในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติที่ระดับ .001 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบดังนี้ เจตคติต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยในชั้นเรียนกับความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมและการประเมินผลพฤติกรรม พบว่า เจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน มีความสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมและการประเมินผลพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .4742 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง พบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .5661 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกับความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมและการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อพฤติกรรม พบว่า การรับรู้ความสามารถในการวางแผนวิจัยในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับ การควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .5335

พะยอม ศรีษะภูมิ (2544 : 73-74) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดโดยใช้รูปแบบการประชุมปฏิบัติการ ผลการวิจัยพบว่า

1) จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการประชุมปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย โดยใช้รูปแบบการประชุมปฏิบัติงาน ปรากฏว่า

(1) รูปแบบการประชุมปฏิบัติการ การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย ปฏิบัติการในชั้นเรียน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.33 / 80.00

(2) ผู้เข้าประชุมปฏิบัติการมีผลการทดสอบก่อนและหลังการประชุม ปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังประชุมสูงกว่าก่อนประชุม

(3) ผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการมีระดับพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนหลังการประชุมปฏิบัติการ การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย โดยใช้รูปแบบการประชุม ปฏิบัติการ มีความเหมาะสมในระดับมากทุกรายการ เมื่อจำแนกเป็นรายด้านเรียงตามลำดับ จากค่าระดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการดำเนินวิธีการแก้ปัญหาด้านการสำรวจ และวิเคราะห์ปัญหาด้านการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม ด้านสรุปผล ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ ร่วมการประชุมปฏิบัติการมีความเห็น ว่ามี ความเหมาะสมในระดับมากทุกรายการ เมื่อจำแนกเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าคะแนน เฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ความสอดคล้องของเนื้อหาที่วิทยากรให้ความรู้กับหลักสูตรการอบรม ความรู้ที่ได้รับ เพิ่มเติม ความเหมาะสมของกิจกรรมกับเนื้อหา ความพึงพอใจต่อการอบรม ความรู้ที่ได้รับเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงงาน ความเหมาะสมของกิจกรรมกับผู้เข้าร่วม การประชุมปฏิบัติการ ความเหมาะสมของเวลากับกิจกรรม

2) จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้รูปแบบ ของการประชุมปฏิบัติการของผู้เข้ารับการประชุมปฏิบัติการ ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการ ประชุมปฏิบัติการการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ความคิดเห็น ของผู้เข้าร่วมการประชุมปฏิบัติการระดับมากที่สุดมีจำนวน 4 รายการ เรียงลำดับจากค่า คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ครูทุกคนควรมีความรู้และความสามารถทำวิจัยในชั้นเรียน ได้รู้สึภาคภูมิใจในผลงานวิจัยของตนเอง การวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยแก้ปัญหาในการจัดการ เรียนรู้ แม้ไม่มีความรู้ด้านการวิจัย แต่ต้องทำการวิจัยตามลำดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการ ประชุมปฏิบัติการระดับมากที่สุดมีจำนวน 3 รายการ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ งานวิจัยเป็นงานที่ทำทลายความสามารถ งานวิจัยในชั้นเรียนไม่ใช่การเพิ่มภาระงาน การทำวิจัยในชั้นเรียนทำให้ครูเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามลำดับ

วิไลพร เสรวิวัฒน์ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนของครู ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 84.79 ไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียน สภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาในด้าน ความรู้เกี่ยวกับ การวิจัย โดยภาพรวมมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยอยู่ในระดับน้อย สภาพการวิจัย ในชั้นเรียนด้านทักษะในการวิจัย โดยภาพรวมครูประถมศึกษามีทักษะการวิจัยอยู่ในระดับน้อย สภาพการวิจัยในชั้นเรียนด้านคุณลักษณะของนักวิจัย โดยภาพรวมครูประถมศึกษามีทักษะการ วิจัยอยู่ในระดับมาก สภาพการวิจัยในชั้นเรียนด้านสนับสนุนการวิจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ แหล่งค้นคว้างานวิจัย งบประมาณสนับสนุนงานวิจัย วัสดุอุปกรณ์ในการทำวิจัย การนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน ความ ต้องการในการทำวิจัยในด้านผู้วิจัย โดยรวมมีความต้องการในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า มีความต้องการมากทุกข้อ ความต้องการในการทำวิจัยในด้านการสนับสนุน การวิจัย โดยภาพรวมมีความต้องการในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความ ต้องการมากทุกข้อ

ศักดิ์ดา อุปณาใต้ (2544 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการทำวิจัยใน ชั้นเรียนของครูผู้สอนใน โรงเรียนประถมศึกษา เขตพัฒนาคุณภาพการศึกษาลุ่มน้ำพอง สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เก็บรวบรวม ข้อมูลจาก ผู้ผ่านการอบรมวิจัยในชั้นเรียน 109 คนวิเคราะห์ข้อมูล การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนมากยังไม่ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ทำการวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง มีความรู้ความเข้าใจ 3 อันดับสุดท้าย คือ การเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผล ข้อมูลและวิธีการเขียนผลการวิจัยตามลำดับ ปัญหาที่พบ คือ ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนและครูที่ ไม่ทำวิจัยในชั้นเรียน มีปัญหาคล้ายกัน คือ โรงเรียนยังไม่มีส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัย ในชั้นเรียนในเรื่องงบประมาณ เวลา แหล่งศึกษาค้นคว้าและครูขาดความรู้ทักษะในการทำวิจัย สภาพดำเนินงานพบว่า ครูที่ทำวิจัยเชิงทดลองผลการวิจัยแก้ปัญหาในชั้นเรียนได้ดีมาก ครูมี การเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียนด้วยการเข้าร่วมแสดงนิทรรศการทางวิชาการ

อนันท์ ยิ่งนอก (2544 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยการปฏิบัติการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

นครราชสีมา เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียนจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียน 204 คน ครูผู้สอน 317 คน โดยใช้การวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรม SPSS ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง การจัดสรรงบประมาณส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลางความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สายศิลป์ สายีน (2544 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนเรียงลำดับจากบ้านไปหาน้อย คือ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งวิชาการ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทักษะในการวิจัย งบประมาณ คุณสมบัติของผู้วิจัยและความรู้เกี่ยวกับการวิจัยกิจกรรมการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

วีรพล ฉลาดเข้ม (2544 : 68-70) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า ครูประถมศึกษาจำนวนร้อยละ 15.21 เท่านั้นที่เคยทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวนร้อยละ 7.60 ทำวิจัย 1 เรื่อง และร้อยละ 6.14 ทำวิจัย 2-5 เรื่อง โรงเรียนประถมศึกษาให้การสนับสนุนการทำวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง ครูประถมศึกษามีความรู้และทักษะในการทำวิจัยอยู่ในระดับน้อยแต่ครูประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าตนมีลักษณะของนักวิจัยอยู่ในระดับมาก ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาที่มีอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การขาดความรู้เกี่ยวกับหลักการวิจัยขาดแหล่งค้นคว้าเกี่ยวกับการวิจัย ขาดงบประมาณวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนการวิจัย และขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษางานวิจัย เป็นต้น ความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา มีอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การสนับสนุนด้านงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิจัยและแหล่งศึกษาค้นคว้างานวิจัย

สุชาติ ตั้งใจ (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนมากใช้งบประมาณส่วนตัวในการทำวิจัยได้รับคำปรึกษาจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน รูปแบบการวิจัยเป็นการสำรวจและการทดลอง ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนสำคัญมากที่ปรึกษาการวิจัย งบประมาณและเวลาที่มีความสำคัญระดับปานกลาง

สุราสีณี บุญญาพิทักษ์ (2545 : 65) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรครูวิจัยในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า สภาพหลักสูตรและการอบรมครูไม่เอื้อต่อการพัฒนาครูที่มีปัญหาการวิจัย ทั้งด้านความรู้ เจตคติ ทักษะ แหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ ครูมีพื้นฐานการวิจัยอยู่ระดับปานกลาง

กอบกุล จงกลนี้ (2545 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีปัญหา 4 ด้านคือ ครูขาดเทคนิคการวิจัย ครูขาดการส่งเสริมสนับสนุน ครูขาดปัจจัย ครูขาดการเผยแพร่ผลงานแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหา ครูขาดเทคนิคการวิจัย ครูขาดการส่งเสริมสนับสนุน ครูขาดปัจจัย แก้ปัญหา คือ จัดอบรม สัมมนา จัดหาเอกสาร จัดหาที่ปรึกษา จัดเวทีเสนอผลงาน จัดให้มีแหล่งข้อมูล จัดเผยแพร่ ผลงาน จัดหาอุปกรณ์ จัดหาทุน จัดเครือข่าย นำผลงานไปพิจารณาความดีความชอบ ติดตาม ประเมินผลการทำงาน สร้างแรงจูงใจ

2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Adele (1989 : 348) ได้ศึกษาเรื่องครูในฐานะนักวิจัยกับแนวทางที่แตกต่างกัน ในการรับรู้ พบว่า เขตการศึกษาต้องให้ออกาสครูเข้าร่วมในการวิจัย ข้อเสนอแนะสำหรับนโยบาย การพัฒนาบุคลากรเน้นการใช้โปรแกรมครุณักวิจัย พร้อมทั้งจัดให้มีการสนับสนุนจากเพื่อน และยอมรับบทบาทซึ่งกันและกัน ครูประสบปัญหาที่เกิดจากเวลาไม่เพียงพอ ความไม่แน่นอน ความไม่สนใจผู้บริหาร แต่เพื่อครูให้การสนับสนุนก็จะทำให้แก้ปัญหาบางอย่างได้

Kenneth (1992 : 369) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาครุณักวิจัยในโรงเรียนประถมศึกษา ตอนปลายของรัฐเพนซิลวาเนียตอนเหนือพบว่า มีบทสรุปเกี่ยวกับการวิจัยของครูทั้งหมด 6 ข้อใหญ่ ๆ แต่ข้อสรุปที่ 3 ถึง 6 สะท้อนถึงความคิดของผู้เข้าร่วมในประเด็นการวิจัยของครู ถึงขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร โดยข้อสรุปที่ 3 คือ การสนับสนุนและให้ความร่วมมือจาก ฝ่ายบริหารที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความพยายามทำวิจัยของครู ข้อสรุปที่ 4 คือ การพิจารณา ความคิดเห็น โดยผู้เข้าร่วมว่าด้วยการวิจัยในฐานะที่เป็นเครื่องมือพัฒนาวิชาชีพที่ได้ผล ข้อสรุปที่ 5 อธิบายอุปสรรคเด่น ๆ สองอย่างต่องานวิจัยของครู คือ เวลาและทัศนคติ ข้อสรุปที่ 6 คือ การส่งเสริมงานวิจัยของครูใน โรงเรียนของรัฐเพนซิลวาเนียเพื่อพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ อย่างไรก็ตามก็ต้องทำด้วยความสมัครใจ ทำเป็นระบบและร่วมมือร่วมใจกัน

Hernandes-Tutop (2001 : Web Site) ผลกระทบของกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ที่มีต่อครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งมุ่งหาความสัมพันธ์ระหว่างครู-ผู้วิจัยกับการปฏิบัติการสอนที่ได้รับ การปรับปรุงแล้ว

ผู้ร่วมวิจัยประกอบด้วย ครู จำนวน 9 คน ในระดับต่าง ๆ ของอาชีพการสอน ของตน ซึ่งมาจากเขตต่าง ๆ ของสหรัฐ นักวิจัยในจำนวนครูทั้ง 9 คน นี้ มี 2 คน ได้เรียนเกี่ยวกับโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการและได้ทำการวิจัยมาแล้ว ผู้วิจัยนี้ทำหน้าที่ทั้งเป็นผู้ร่วมวิจัย และผู้อำนวยการวิจัย ผู้ร่วมวิจัยอีก 7 คน ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการก่อนการศึกษาครั้งนี้ และตอบคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ และผลการสำรวจของคน ครูทั้ง 9 คน นี้ ได้รับการสัมภาษณ์ การบันทึกเสียงและถอดเทป นำข้อมูลวิเคราะห์ ครู จำนวน 8 คน ตรวจสอบคำถามการวิจัย ว่าซึ่งทำให้เกิดขึ้นจากปรากฏการณ์เฉพาะในชั้นเรียนหลายประการ ครู 1 คน สอบกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการให้แก่ครูอีก 5 คน ซึ่งต้องมาค้นคว้าปรากฏการณ์ของตนเอง ครูทั้ง 9 คน ได้ปรับปรุงผลการสอนของตน ข้อค้นพบได้สนับสนุนทำให้ข้อค้นพบอื่น ๆ อีก หนึ่งหรือมากกว่านี้ คือมีผู้สนับสนุน คือ ผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน นักเรียน และการจูงใจโดยทั่วไป

ปัจจัยทั้ง 3 ที่พบว่า มีความวิกฤตต่อการสอนที่ปรับปรุงแล้วในชั้นเรียน ได้แก่ ความรู้ เกี่ยวกับวิธีการสอนที่เพิ่มขึ้น การช่วยเหลือเพื่อน และความรู้สึกเกี่ยวกับข้อบกพร่อง การศึกษาแสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติของการเรียนเพิ่มขึ้น อันเป็นผลจากการปรับปรุงการปฏิบัติ การสอน เมื่อได้รับการสนับสนุนจากข้อค้นพบต่าง ๆ การศึกษาครั้งนี้ จึงเพิ่มวรรณกรรม เกี่ยวกับการปฏิรูป โรงเรียน โดยการนำเสนอการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นวิธีการพัฒนาทาง วิชาชีพที่ได้รับการปรับปรุง ซึ่งสามารถทำให้การปฏิบัติการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Schauffele (2001 : WebSite) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อ ปรับปรุงพลวัตในชั้นเรียนของโรงเรียนในเขตเมือง เนื่องจากมีปัญหาเด็กเรียนที่ชอกช้อกวน เพื่อน ๆ ในห้องเรียนเพิ่มมากขึ้น ตามความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อหาวิธีการปรับปรุง พลวัตระหว่างบุคคลภายในชั้นเรียนในโรงเรียนเขตเมือง ABE / GDE เพื่อปรับปรุงการ เรียนของนักเรียน การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า ความไม่พึงพอใจของ นักเรียนและมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดการก่อกวนนั้นเกี่ยวข้องกับเรื่อง แรงจูงใจในการเรียนเพื่อทำให้นักเรียนเข้าใจว่าเขาต้องการสิ่งใด เขาจะทำอะไร จะทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจตามที่ Maslow ให้ใช้คำว่าความต้องการที่มีความสามารถมาก่อน และความต้องการของเขาวชน โดยเฉพาะและยังช่วยให้มั่นใจได้ว่าเป้าหมายรองและเหมาะสม แล้วทำให้เกิดการจูงใจ

Shea - Bischoff (2001 : WebSite) ได้วิจัยเรื่องการอำนวยความสะดวกของครู และการประเมินการอภิปรายของนักเรียนกับตำราหลายเล่ม : กรณีศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ความหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่ออภิปรายผลของโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบร่วมมือกัน

ปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกของครูและการประเมินการอภิปรายของนักเรียนเกี่ยวกับตำราหลายเล่ม ผู้มีส่วนร่วมได้แก่ครูศิลปะภาษาอังกฤษ จำนวน 3 คนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของรัฐในเขตเมืองของนครใหญ่แห่งหนึ่ง ผู้วิจัยเองถือว่าเป็นบุคคลภายในคนหนึ่งด้วย ได้ทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตแบบมีส่วนร่วม ใช้ระยะเวลา 12 เดือน กระทำใน 5 ระยะจากการวิเคราะห์ได้ข้อสรุป คือ (ก) ความเชื่อของครูทุกคน และการปฏิบัติการสอนของครูจำนวน 2 คนเปลี่ยนไปอย่างมีนัยสำคัญ (ข) มีความแตกต่างทางปรัชญาอย่างยิ่งในทิศทางต่าง ๆ ของครูเกี่ยวกับนวัตกรรม (ค) ครูประเมินการอภิปรายโดยใช้มาตรการที่คงเส้นคงวา กล่าวคือ พฤติกรรมการรู้หนังสือแบบเคลื่อนไหวของนักเรียนไม่ได้ทำการประเมิน (ง) ครูเชื่อว่าโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการทำให้ครูมีพลังที่จะขยายความรู้เก่าๆ ของตนและจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

Siris (2001 : WebSite) ได้ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อระงับการรังแกและการข่มขู่ให้ตกเป็นเหยื่อในชั้นเรียน ครูจำนวน 9 คนเข้าร่วมการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นระยะเวลา 3 เดือนในการทำงานร่วมกับอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาของตน ผู้วิจัยในการวิจัยเชิงปฏิบัติการของครูครั้งนี้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องระงับยับยั้งการรังแกและการข่มขู่ให้ตกเป็นเหยื่อใน โรงเรียนผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าเมื่อครูใช้เวลาไปสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวกับเด็กและเมื่อครูให้โอกาสนักเรียนเพิ่มขึ้นเพื่อตัดสินใจแล้วมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในชีวิตนักเรียนของเด็กนักเรียนมีความสุขเพิ่มขึ้น มีการติดต่อทางสังคมมากขึ้นร่วมเรียนมากขึ้น แสวงหาความสนใจในทางลบน้อยลง และเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมชั้นเรียนของตนมากขึ้น

Montalbano (2001 : WebSite) ได้ศึกษาเรื่องการใช้การวิจัยปฏิบัติการเพื่อเพิ่มพูนความเชื่ออำนาจความสามารถในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การเปลี่ยนแปลงในการคิดและการปฏิบัติของครูในด้านอำนาจความสามารถในตนเองของนักเรียนและเพื่อศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงในการดังกล่าวในการปฏิบัติที่มีต่อการสร้างความเชื่ออำนาจความสามารถในตนเองของนักเรียน เป็นการสัมมนาเชิงปฏิบัติการจำนวน 4 ครั้ง และผู้ร่วมสังเกตอีกจำนวน 2 คน ปฏิบัติโดยได้พัฒนาแผนปฏิบัติการเพื่อใช้โปรแกรม ศิลปะทางภาษาในฤดูร้อนของโรงเรียนประถมศึกษาเป็นเวลา 6 เดือน ข้อค้นพบแสดงว่าอำนาจความสามารถในตนเองเป็นปรากฏการณ์ที่สังเกตเห็นได้และปรับเปลี่ยนได้ ครูสามารถพัฒนากลยุทธ์เพื่อทำให้อำนาจความสามารถในตนเองนั้นเข้มแข็งได้ เมื่อครูมุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อให้ตรงตามความต้องการที่แสดงออกของนักเรียน

แล้วควับังชี้อำนาจความสามารถจะสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน ความพยายาม ความต้านทาน และการมองโลกในแง่ดีจะบอกพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

สรุป ผลจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยค้นพบด้วยตนเองในบริบทของชั้นเรียนหรือโรงเรียนที่ผู้วิจัยเกี่ยวข้องจึงตั้งวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูและสามารถนำผลการวิจัยมาเป็นข้อเสนอสถานที่สำหรับผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY